БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 91 (16.781). | 20 апрель 1977 йил, чоршанба | Баҳоси 2 тийин.

БАЙРАМ-ОЛДИ МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

СОВЕТ ИТТИФОҚИ МЕҲНАТКАШЛАРИ! ВАТАНИМИЗ КУЧ-ҚУДРАТИ ВА ХАЛҚ ФАРОВОНЛИГИНИ ТИНМАЙ ЮКСАЛТИРИШНИНГ НЕГИЗИ БУЛГАН СОЦИАЛИСТИК ЭКОНОМИКАНИ ЯНАДА УСТИРИШ УЧУН МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ВА ИШ СИФАТИНИ ҚУНТ БИЛАН ОШИРИШГА ЭРИШИНГИЗ!

БЕШ ЙИЛЛИК ИККИНЧИ ЙИЛИ ПЛАНИНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ РАВИШДА ТУЛА ВА ОШИРИБ БАЖАРИШ УЧУН СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА БАЙРОҒИНИ БАЛАНД КУТАРИНГИЗ!

(КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил 1 Май Чақириқларидан).

СОВЕТ—СУРИЯ МУЗОКАРАЛАРИ ТУГАЛЛАНДИ

18 апрель куни Кремлда Совет — Сурия музокаралари бошланди. Музокараларни Совет томонидан КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. Пономарев;

Сурия томонидан — Араб Социалистик Уйғониш партияси (АСУП) Бош секретари, Сурия Араб Республикаси Президенти Ҳафиз Асад, АСУП Бош секретарининг ўринбосари Абдалла Ал-Аҳмар, АСУП маҳаллий раҳбарлигининг аъзоси, САР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, ташқи ишлар министри Абдул Ҳалим Ҳаддам, САР Министрлар Совети Раисининг иқтисодий масалалар бўйича ўринбосари Жамил Шайя, АСУП маҳаллий раҳбарлигининг аъзоси, САР Касаба союзлари умумий федерациясининг Раиси Маҳмуд Ҳадид олиб бордилар.

Совет — Сурия муносабатларини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари дўстона вазиятда кўриб чиқилди. Томонлар Совет Иттифоқи билан Сурия Араб Республикаси ўртасидаги ҳамкорлик ҳар иккала давлат халқларининг манфаатларига мос эканлигини, ялпи тинчликни мустаҳкамлаш ишига, араб халқларининг Исроил агрессияси оқибатларини тугатиш йўлида олиб бораётган адолатли курашининг тантана этишига хизмат қилишини уқтириб ўтдилар.

Халқаро вазият тўғрисида фикрлашиб олиш чоғида Яқин Шарқдаги аҳволга, кескинликнинг хатарли манбаини бартараф этиш ҳамда низони ҳар жиҳатдан ва адолатли тарзда сиёсий йўл билан ҳал этишга эришиш учун курашга алоҳида эътибор берилди. Шу муносабат билан Женева сулҳ конференциясини чақиришнинг ва бу конференция ишида аввал бошланоқ ва тенг ҳуқуқлар билан Фаластин Озодлик ташкилоти вакилларининг иштирок этиши муҳим эканлиги уқтириб ўтилди.

Музокаралар давом эттирилади.

* * *

19 апрель куни Кремлда Совет — Сурия музокаралари тугалланди.

Музокараларни Совет томонидан — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев;

Сурия томонидан — Араб Социалистик уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад, Араб Социалистик уйғониш партияси Бош секретарининг ўринбосари Абдалла Ал-Аҳмар, Араб Социалистик уйғониш партияси маҳаллий раҳбарлигининг аъзоси, Сурия Араб Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, ташқи ишлар министри Абдил Ҳалим Ҳаддам, Сурия Араб Республикаси Министрлар Совети Раисининг иқтисодий масалалар билан шуғулланувчи ўринбосари Жамил Шайя, Араб Социалистик уйғониш партияси маҳаллий раҳбарлигининг аъзоси, Сурия Араб Республикаси Касаба союзлари умумий федерациясининг раиси Маҳмуд Ҳадид олиб бордилар.

Совет — Сурия ҳамкорлигининг ҳозирги аҳволига ва уни янада ривожлантириш истиқболларига тааллуқли кўпгина масалалар юзасидан шунингдек актуал халқаро проблемалар юзасидан бошланган фикрлашувлар ниҳоясига етказилди.

Томонлар халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини кучайтириш ва давлатлар ўртасидаги ҳамкорликни активлаштириш учун бундан буён ҳам куч-ғайрат сарфлай беришга, Яқин Шарқдаги тангликни урушлар йўли билан территориялар босиб олинишига йўл қўймаслик принципи, Яқин Шарқдаги ҳамма давлатларнинг мустақил яшаш ва хавфсизлик ҳуқуқлари асосида атрофлича бартараф этишга қатъий аҳд қилганликларини билдирдилар. Шу муносабат билан Совет Иттифоқи ва Сурия Араб Республикаси 1967 йилда арабларнинг оккупация қилиб олинган ҳамма территориялари озод қилиниши, фаластинлик араб халқининг ажралмас ҳуқуқи, шу жумладан унинг мустақил Фаластин давлатини тузишгача бўлган ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи таъминланиши зарурлигини таъкидладилар.

Музокаралар дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

Музокаралар пайти.

В. Мусаэльян ва В. Егоров фотоси. (ТАСС).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати 18 апрель куни Катта Кремль саройида Араб Социалистик Уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикаси Президенти Ҳафиз Асад шарафига зиёфат бердилар.

Зиёфатда САР Президенти билан бирга у бошчилик қилаётган Сурия партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда совет томонидан Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин, А. А Громико, Б. Н. Пономарев ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари К. Ф. Ильяшенко, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Н. А. Тихонов, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. К. Байбаков, СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Раиси А. П. Шитиков, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар бор эди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев зиёфатда нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Ҳурматли ўртоқ Ҳафиз Асад!

Ҳурматли суриялик дўстлар!

Ўртоқлар!

Биз дўстимиз — Араб Социалистик Уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асадни ва у билан бирга келган дўст Сурияниг бошқа давлат ва сиёсий арбобларини яна Москвада қувонч билан табриклаймиз.

Яқиндагина Сурия халқи ўз миллий байрамини — ажнабий қўшинлар олиб чиқиб кетилган кунни нишонлади. Бу сана совет кишиларининг ҳам қалбига яқин санадир.

Зеро, бизнинг мамлакатимиз ёш Сурия Республикасининг озодлиги, мустақиллиги ва эркин ривожланишини қатъият билан ҳимоя қилиб чиққан дастлабки мамлакатлардан бири бўлди. Биз империалистик агрессияга қарши курашда сурия халқи бошига тушган ҳарбий синов йилларида шу позицияда қатъият билан турдик. Ҳозир ҳам биз шу позицияда турибмиз.

Ғолиб социализм мамлакатлари билан миллий озодлик ҳаракати кучлари — бир-бирлари учун табиий иттифоқчилардир.

Зотан бу иттифоқ — ер юзининг ҳамма жойида эксплуатация ва империалистик талончилик йўқотилиши манфаатларига, халқлар ўз тақдирини ўзи ҳал этиши ва ташқаридан ҳеч кимни аралаштирмай янги турмуш қуриш манфаатларига, хуллас одамлар яхшироқ ва адолатлироқ яшашлари ҳамда ўзларининг тинч келажагидан кўнгиллари тўқ бўлиши манфаатларига хизмат қиладиган иттифоқдир.

Сиёсий ривожланишни кенг кўламда чамалаб, унинг бош йўналишлари белгиланганда планетамизнинг турли районларида содир бўлаётган жуда катта ўзгаришларни, халқлар тинчлиги, озодлиги ва мустақиллиги, социал тараққиёт фойдасига рўй бераётган ўзгаришларни кўрмасдан бўлмайди.

Шу жиҳатдан олганда Яқин Шарқ истисно эмас. Бу ердаги воқеалар шиддатли равишда ривожланди, кўпинча фожиали тус олиб кетди. Айрим араб давлатларининг сиёсатида баъзан эгри-бугри йўлларга тушиш ҳоллари ҳам содир бўлмоқда. Аммо бир нарса шубҳасиз: агар илгари Яқин Шарқда мустамлакачилар бемалол хўжайинлик қилган бўлсалар, энди араб мамлакатлари сиёсий жиҳатдан мустақил бўлиб олишган. Уларнинг халқлари социал тараққиёт йўлидан боришга қарор беришган. Бу ўзгаришлар эса тарихий жиҳатдан муқаррардир.

Кейинги вақтларда иш Яқин Шарқдаги аҳволни бартараф этиш ва Женева конференциясини чақириш йўлидан олға силжигандек бўлиб қолганлигининг боиси нима? Ҳатто амалда бошқа усуллар ва методларни афзал кўрган ва қўллланганлиги ҳеч кимга сир бўлмаган давлатларнинг пойтахтларида ҳам бу ҳақда гапира бошлашганининг боиси нима?

Бунинг ҳал қилувчи даражадаги боиси шуки, Яқин Шарқнинг ўзида ҳам, ундан бошқа жойларда ҳам салмоқли бўлиб қолган кучлар муаммони атрофлича бартараф этишни талаб қилмоқдалар, бу кучлар билан ҳисоблашмай бўлмайди.

Барча тинчликсевар халқлар кескинликнинг Яқин Шарқдаги манбаи тугатилишини қатъият билан талаб қилмоқдалар.

Совет Иттифоқи тўғрисида шуни аниқ айта оламанки: бизнинг Яқин Шарқда одилона ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш йўлидаги муддаомиз ўзгармас ва изчил муддаодир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXV съездининг ташқи сиёсат соҳасидаги қарорларидан, тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун, халқлар озодлиги ва мустақиллиги учун бундан буёнги курашнинг съезд ишлаб чиққан программасидан шу маъно жуда очиқ-равшан келиб чиқади.

Бизнинг мамлакатимиз Яқин Шарқ ўлкаларида тинчлик ва осойишталик бўлиши, Исроил агрессиясининг оқибатлари тугатилиши учун қатъият билан интилмоқда. Биз муаммонинг тагтуби билан бартараф этилиши тарафдоримиз. Бизнинг бу хусусдаги таклифларимиз холисона ва ҳалол таклифлардир.

Яқин Шарқда адолатли тинчлик ўрнатишнинг мумкин бўлган асослари тўғрисида биз яқинда жаҳон аҳлига маълум қилган мулоҳазалар бутун дунёда, шу жумладан, араб халқлари ўртасида кенг миқёсда ижобий фикр билан кутиб олинганлиги бежиз эмас.

Агрессия асосига, ўзгаларнинг ерларини босиб олиш асосига қурилган тинчлик одилона тинчлик бўла олмаслиги равшан. Демак, у мустаҳкам тинчлик ҳам бўла олмайди. Биз Сурияга ва агрессия қурбони бўлган бошқа мамлакатларга ўзларининг азалий ва Исроил томонидан босиб олинган ерлари ҳеч сўзсиз қайтариб берилиши тарафдоримиз.

Яқин Шарқдаги бирон бир давлат ёки халқнинг ҳаётий манфаатларини поймол этадиган тинчлик ҳам мустаҳкам тинчлик бўла олмайди. Бу гап биринчи навбатда ўз давлатини барпо этиш учун мардона кураш олиб бораётган фаластинлик араб халқига тааллуқлидир. Ўз-ўзидан равшанки, бу гап, мазкур райондаги бошқа ҳамма халқларга ҳам, шу жумладан Исроил давлатининг халқига ҳам тааллуқлидир. Уларнинг ҳаммаси ўз давлатининг мустақиллиги ва хавф-хатарсиз яшаши ҳуқуқига эгадир.

(Давоми иккинчи бетда).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ИШГА ТУШИРИЛАДИГАН ИНШООТЛАРДА

ТУЯМЎЙИННИНГ ҚАЙНОҚ КУНЛАРИ

Бугун Туямўйинда ўзгача манзара. Улкан қурилиш бағрида ҳаёт қайнайди. Амударёга жилов солиняпти. Ўнинчи беш йилликнинг зарбдор иншооти — Туямўйин гидроузели бунёд этилаётир.

Қурилиш миқёси бетўхтов кенгайиб бормоқда. Ўнинчи беш йиллик бошидан буён салкам 15 миллион сўмлик ҳажмда қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. 6 миллион куб метр ҳажмда тупроқ ишлари амалга оширилган улкан котлованда бетон қуйиш ишлари ниҳоясига етай деб қолди. Туямўйин темир йўл станцияси, чап ва ўнг қирғоқда икки подстанция, автомобиль йўллари қурилди. Бетон заводи, гидромеханизация, бош энергетика базаси, ёрдамчи хўжалик комбинати сингари барча муҳим объектлар тўла қувват билан ишга тушди. Техникадан ва транспортдан самарали фойдаланиш, ишни икки сменада ташкил этиш — қурилиш ишларининг жадаллашувида катта роль ўйнаяпти.

«Туямуюнгидрострой» бошқармаси бунёдкорларининг бу йил ўз кучлари билан бажарган ишлари ўтган йилнинг шу даври билан қиёсланганда 115 процентни ташкил этди. Шу йилнинг ўзидаёқ қуриб битказилган кўплаб турар-жой биноларида юзлаб бунёдкор оилалар ҳовли тўйлари ўтказдилар. Ётоқхоналар, ошхоналар, кишки клуб сингари бир қатор жамоат бинолари қурувчилар хизматига топширилди.

Иш участкаларида социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Бригадалар ва звенолар ўртасидаги мусобақанинг якунлари ой сайин таҳлил қилиниб, илғор тажрибалар умумлаштириляпти Мусобақа илғорлари моддий ва маънавий рағбатлантирилмоқда. Айниқса гидроузелнинг бош иншооти — сув ўтказиш ва тақсимлаш тўғонини бунёд этиш ишлари тобора жадаллашаётир. Бу ерда меҳнат қилаётган 1-қурилиш-монтаж бошқармаси бунёдкорлари зарбдорчасига ишлаб, шу йилнинг ўтган уч ойлик топшириғини 103 процент уддалашди. Бу муддат ичида иншоотга 35 минг куб метрдан ортиқ бетон ётқизилди. Эришилган ютуққа Михаил Жуков бошлиқ монтажчилар звеноси коллективи катта ҳисса қўшди.

Яқинда гидроузел бўйлаб яна бир хушхабар тарқалди: қурилишнинг юраги бўлган — «Водабой» тўғони барвақт қуриб битказилди. Унда Туроббой Шаропов бошлиқ бригада бунёдкорлари зўр ғайрат кўрсатдилар. Коллектив ўтган йили 215.6 минг ўрнига 504.4 минг куб метр бетон ётқизиб, икки беш йиллик топшириғини адо этганди Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллиги шарафига уч ярим йиллик план миқдорида иш бажаришга сўз берган бригада аъзолари бугунги кунда ҳам мусобақада пешқадамлик қилмоқда. Ражаб Давлатёров, Саид Бекжонов каби илғор бетончилар кунлик нормаларини 200 процентдан ҳам ошириб адо этмоқдалар. Бригадир Т. Шароповнинг ўзи шу кунларда 1978 йил ҳисобига меҳнат қилаётир.

— Туямўйин улкан қурилиш, — босиқ овоз билан гапирди Туроббой Шаропов. — Биз ана шу улкан иншоотни тиклашда мамлакатимизнинг ўттиздан ортиқ миллат вакиллари қатори иштирок этаётганлигимиз билан чексиз фахрланамиз. Келажакда 7 миллиард куб метр сув йиғиб, қўшни Туркманистон ССРда, Қорақалпоғистон ва Хоразм воҳаларида 500 минг гектардан зиёд қақроқ ерларга оби-ҳаёт бағишловчи бу йирик сув ва нур манбаи — мамлакатимиз халқлари дўстлигига бир ҳайкалдир...

Улкан қурилиш бунёдкорлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига астойдил меҳнат қилиб, йиллик топшириқларини барвақт бажаришга аҳд қилганлар. Ҳозир барча участкаларда аҳдга яраша яратувчилик ишлари олиб борилмоқда.

К. КАРИМЖОНОВ.

«ДАЛА МАЛИКАСИ» ЯШНАМОҚДА

Сирдарё области маккажўхорикорлари юбилей йилида ҳар гектар ердан ўртача ҳисобда 70 центнердан ҳосил олиш ҳамда она-Ватанга 75 минг тоннадан зиёд «каҳрабо дон» етказиб бериш юзасидан юксак мажбурият олганлар. Улар йил бошиданоқ барча ишларни мажбурият асосида ташкил этмоқдалар.

Область хўжаликларида маккажўхори экиш ишлари деярли ниҳоясига етказилди. Шу кунга қадар 20572 гектар ерга барака уруғи ташланди. Шундан салкам 11 минг гектар ерда дон учун маккажўхори етиштирилади. Ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида ҳосилдорликни гектар бошига 100 центнерга етказишга аҳд қилган Сирдарё райони, шунингдек, Боёвут, Оқолтин районларида экиш-тикиш ишлари ҳар қачонгидан ҳам тез ва соз ўтказилди. Шуниси қувончлики дастлабки уруғ қадалган жойларда ниҳоллар бир текисда юз кўрсатмоқда. Маккажўхорикорлар тадбиркорлик билан иш юритишиб, дастлабки ишловни бошлаб юбордилар. Жумладан, Боёвут районидаги А. С. Пушкин номли совхоздан Абдуваҳоб Набиев ва «Боёвут» совхозидан Йўлдош Маллаев бошлиқ бригадаларда дастлабки парвариш бошлаб юборилди.

Шунингдек, Оқолтин, Ильич, Ховос районларидаги қатор хўжаликларда ҳам «дала маликаси» парваришига киришилди.

А. УМАРОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТАБИАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШГА ДОИМ ЭЪТИБОР БЕРАЙЛИК

19 апрель куни Тошкентда Ўзбекистон Табиатни муҳофаза қилиш жамияти республика кенгашининг пленуми бўлди. Пленум шу юбилей йилида жамоатчиларнинг вазифаларини муҳокама қилди. Жамият республика кенгаши президиумининг раиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин доклад қилди.

Пленумда ҳозирги вақтда салкам 3 миллион 400 минг кишини бирлаштириб турган жамиятнинг кўпгина ажойиб ташаббуслари ҳақида гапирилди. Гулистонда қиш мавсумида «яшил патруллар»нинг отрядлари қушлар учун қарийб 600 килограмм ем ғамладилар. Шу областнинг Ворошилов районидаги мактаб ўқувчилари «Зангори патруллар» отрядлари составида ишлаб, баҳор фаслида суви қуриб қолаётган кичик кўллардан овланадиган қимматли балиқларнинг икки ярим миллиондан кўпроқ балиқчаларини овлаб, йирик ҳавзаларга қўйиб юбордилар.

Пленумда жамият ишида мавжуд камчиликлар тўғрисида гапирилди, шу нуқсонларни бартараф этиш йўллари кўрсатилди. Шу жумладан, табиатни муҳофаза қилиш учун ажратилаётган бюджет маблағларидан фойдаланиш устидан назоратни кучайтириш зарурлиги уқтириб ўтилди. Беижозат ов қилувчиларга қарши курашни кучайтириш муҳим эканлиги таъкидланди.

Қабул қилинган қарорда жамият фаолиятини янада активлаштиришга, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга қаратилган тадбирлар белгиланди.

(ЎзТАГ).

ШЕРОБОД ДАШТИ КОММУНИЗМГА ХИЗМАТ ҚИЛМОҚДА

ШЕРОБОД, 19 апрель. (ЎзТАГ). Мамлакатнинг энг жанубий қўриқ ери бўлган Шеробод даштини ўзлаштириш йилномасига яна бир саҳифа битилди. Жаҳонда биринчи Совет давлатининг 60 йиллиги йилида янги ўзлаштирилган ерларда янги совхоз ташкил этилиб, унга Октябрнинг 60 йиллиги номи берилди. Ҳозир Шеробод даштида ўн бешдан кўпроқ хўжалик бўлиб, улар ҳар йили 130 минг тоннадан кўпроқ пахта, кўплаб бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етказиб бермоқда.

Бугун янги совхозда кўп кишилик митинг бўлиб ўтди. Митингда Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримов, Ўзбекистон жанубида колхоз қурилиши ветерани У Туробов, Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг 11-қурилиш трестига қарашли 9-механизациялашган кўчма колоннаси хўжалик ҳисобидаги бригадасининг бошлиғи В. Г Морарь, янги совхоз комплекс механизациялашган бригадасининг бошлиғи Х. Хушмуродов, Шеробод район партия комитетининг биринчи секретари М. Х. Иброҳимов Ўзбекистон экономикаси ва маданиятини ривожлантириш тўғрисида жуда катта ғамхўрлик қилаётганликлари, республиканинг қимматли ингичка толали пахта навларини етиштирувчи асосий зонаси бўлган Сурхон—Шеробод водийсининг унумдор ерларини ўзлаштириш соҳасида кўп ёрдам бераётганликлари учун Коммунистик партия билан Совет ҳукуматига қизгин миннатдорчилик изҳор этдилар.

Митингда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Ўртоқ Ш. Р. Рашидов совхознинг марказий қўрғони барпо этиладиган жойга Шеробод даштини ўзлаштирувчиларнинг авлодларга ёзган мактуби солинган капсулани кўмиб қўйди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯНИНГ ОЛИЙ МУКОФОТИ

ПРАГА, 19 апрель. (ТАСС). ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак Прага Градида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов бошчилигидаги совет ҳарбий делегациясини қабул қилди. Делегация расмий дўстона визит билан Чехословакияда меҳмон бўлиб турибди

Г Гусак самимий ўртоқларча суҳбат вақтида ривожланган социалистик жамият қурилишида доимо ёрдам ва мадад бераётганликлари учун ЧКП, ЧССР ҳукумати ва Чехословакия меҳнаткашлари номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, СССР ҳукуматига ва халқларига астойдил миннатдорчилик изҳор этди. Учрашув вақтида иккала қардош армиялар ўртасида ҳамкорликни янада ривожлантириш ҳамда халқларимиз дўстлигини мустаҳкамлаш масалалари муҳокама қилинди.

Г Гусак Д Ф Устиновга Чехословакиянинг олий мукофоти — биринчи даражали Оқ шер орденини топширди Ўртоқ Д Ф Устинов Чехословакия халқ армияси билан Совет Армияси ўртасидаги, чехословак ва совет халқлари ўртасидаги жанговар дўстликни мустаҳкамлаш соҳасидаги хизматлари учун ана шу мукофот билан тақдирланган эди.

Д. Ф. Устинов юксак мукофот учун ЧКП Марказий Комитетига ва ЧССР ҳукуматига самимий ташаккур билдирди.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

НАМАНГАН, 19 апрель. (ЎзТАГ). Бугун Наманган область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда область партия комитетининг биринчи секретари М. Камолов КПСС XXV съезди қарорлари асосида умумий таълим мактаблари ишини янада ривожлантириш ва такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида доклад қилди.

Пленум шу масала юзасидан тегишли қарор қабул этди.

СЕНАЖ БОСТИРИЛЯПТИ

Ғузор районидаги Киров номли совхознинг Собир Эрназаров бошлиқ ем-хашак бригадасида беда ўрими ва сенаж тайёрлаш бошлаб юборилди. Коллектив шу кунгача 240 гектар майдондаги бедазорнинг 80 гектарини ўриб-йиғиб фермаларга жўнатди. Совхоз бедазорларида 7 та беда ўриш механизми, ўндан ортиқ транспорт юксак унум билан ишлатиляпти.

Шунингдек, райондаги Гагарин номли, Ленин номли колхозларнинг механизаторлари ҳам беда ўримини қизитиб юбордилар. Бу хўжаликларда ҳар гектар майдондаги бедазордан 30 центнердан ошириб ширали озуқа йиғиштириб олиняпти.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика меҳнаткашлари ўртасида китобни пропаганда қилиш соҳасида кўп йиллар, самарали ишлаганлиги учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бўйича давлат комитети Ўзбекистон китоб савдоси бирлашмаси Қўқон бўлимининг директори Абдураҳмон Мамаюсупович **Мамаюсуповга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республиканинг қурилиш ташкилотларида кўп йиллар, самарали ишлаганлиги, Шаҳрисабз шаҳридаги пиллакашлик фабрикасини муддатидан илгари фойдаланишга топширишда актив қатнашганлиги учун Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги 13-қурилиш трестига қарашли учинчи кўчма механизациялашган колоннанинг бетончиси Елена Клементьевна **Мирзагулова**га, бетончи дурадгори Мажид **Сатторов**га, ғишт терувчиси Мансур **Эгамбердиев**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1976 йилги социалистик мусобақада юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганлиги ва Шаҳрисабз шаҳридаги пиллакашлик фабрикасини муддатидан илгари фойдаланишга топширишда актив қатнашганлиги учун республиканинг қурилиш ва монтаж ташкилотлари ходимларидан бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми матбуот ва радио эшиттириш органларида самарали ва актив ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Жиззах область телевидение ва радиоэшиттириш комитетининг раиси **Насим Нориев**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

(Боши биринчи бетда).

Аҳволни бартараф этиш билан боғлиқ бўлган ҳамма масалаларни конкрет равишда кўриб чиқишга Женева конференциясида аллақачон киришиш вақти келган. Совет Иттифоқи шу конференциянинг ҳамраисларидан биридир. Биз бу конференциянинг ҳеч кечиктирилмай чақирилиши тарафдоримиз.

Конференция ишида фаластинлик арабларнинг қонуний вакили — Фаластин Озодлик ташкилоти тўла ҳуқуқли асосда иштирок этиши лозимлиги ўз-ўзидан равшан. Биз фаластинлик араб халқига тааллуқли биронта қарор ҳам фаластинликларнинг иштирокисиз ёки уларнинг хоҳиш-иродасига хилоф равишда қабул этилмаслиги тарафида қаттиқ турибмиз.

Халқаро иқлимни янада соғломлаштириш учун, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш ва кескинликни юмшатиш ишини олға силжитиш учун кураш мавжуд қуролли можароларни ва кескинлик манбаларини тугатиш билан чекланмаслиги равшан. Ана шундай янги манбаларни вужудга келтирмаслик ҳам жуда муҳимдир.

Империалист кучлар ва уларнинг гумашталари Заирдаги ички ҳарбий можарога аралашишга уринаётганликлари муносабати билан ҳозир шу ҳақда алоҳида гапиришга тўғри келмоқда.

Биз бу ҳақда илгари гапириб ўтган эдик ва мен шуни яна бир карра таъкидлаб ўтмоқчиман: башарти Африка марказида кескинликнинг янги хатарли манбаи вужудга келар экан, бунинг учун бутун масъулият давлатлараро муносабатларнинг энг асосий принципларидан бирини — ички ишларга аралашмаслик принципини бузаётган давлатлар зиммасига тушади. Биз, бундай ҳаракатлар қаерда бўлишидан қатъий назар, шундай ҳаракатларга қатъиян қаршимиз. Ўзгаларнинг ишларига аралашадиган кимсалар, Заирдаги ва унинг теварагидаги можароли вазиятни кучайтириш йўлини тутаётган кимсалар бу нарса қандай оқибатларга олиб келиши мумкинлиги устида жиддий ўйлаб кўришлари лозим.

Ўртоқ Президент! Совет — Сурия муносабатлари йилномасига Совет Иттифоқи ва Сурия халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш тўғрисида, халқаро ишларда ҳам, шунингдек икки томонлама муносабатларда ҳам тенг ҳуқуқли ҳамкорликни кенгайтириш тўғрисида ҳикоя қилувчи кўпгина мароқли саҳифалар ёзилган.

Халқларимиз дўстлигига уларнинг тинчлик ва социал тараққиёт учун тарихий курашдаги туб манфаатлари муштараклиги, империалистик агрессия, мустамлакачилик ва ирқчиликнинг ҳар қандай кўринишларига қарши кўп йиллик курашнинг бой тажрибаси асос қилиб олинган.

Совет — Сурия дўстлигининг энг асосий мазмуни мана шундан иборат деса бўлади. Айни шу нарса муносабатларимизнинг характерини ва шу муносабатларни бошқа ҳамма соҳаларда ривожлантиришни белгилаб беради. Тенг ҳуқуқлилик, ўзаро ҳурмат, изчиллик ва ошкоралик, тўғри сўзлик ва ҳалоллик — дўстлигимизнинг принципларидир. Дўстлигимиз ана шу принципларга таяниб, бундан буён ҳам ривожлана беради ва мустаҳкамланаверади.

Биз Сурия билан ҳамкорликни ҳамма йўналишларда мустаҳкамлаш учун барча ишни қилиб келдик ва қилаверамиз. Шу ўринда биз истиқболлар, ҳамма соҳалардаги Совет — Сурия икки томонлама муносабатларини кучайтириш ҳақида ҳам, шунингдек актуал халқаро проблемалар соҳасида ва аввало Яқин Шарқ проблемаси тўғрисида бамаслаҳат ҳаракат қилиш хусусида биргаликда ва доимо ўйлашимиз муҳимдир. Ана шуларнинг ҳаммаси учун имкониятлар бор.

Араб Социалистик Уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия тараққийпарвар Миллий фронтининг Раиси, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ўртоқ Ҳафиз Асаднинг сиҳат-саломатлиги учун!

Дўстона Суриянинг тараққиёти ва равнақи учун!

Совет ва сурия халқларининг дўстлиги учун қадаҳ кўтаришни таклиф этишга ижозат бергайсизлар!

* * *

Ўртоқ Ҳафиз Асад нутқ сўзлади

Ўртоқ Ҳафиз АСАД нутқи

Аввало, бизнинг шаънимизга табрик сўзлари айтилганлиги учун ўртоқ Леонид Ильич Брежневга миннатдорчилик билдиришни ва бизни кутиб олганликлари, анъанавий меҳмондўстликлари учун ўз ташаккуримизни изҳор қилишни истаймиз.

Ўртоқ Брежнев ҳозиргина дўстона нутқи билан бизга мурожаат қилди. Бу нутқ менда чуқур таассурот қолдирди. Биринчидан, бунинг боиси шуки, бу сўзлар дўстимизнинг сўзлари эди. Бизларни боғлаб келаётган дўстлик ришталари кўп йиллар мобайнида ҳар бир учрашув натижасида мустаҳкамланиб келди.

Иккинчидан, бу сўзлар партияларимиз, халқларимиз ўртасида ва ҳар икки мамлакатимиз ҳукуматлари ўртасида таркиб топган дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини акс эттиради.

Сизнинг дўст мамлакатингизга илгари қилган ҳамма визитлар вақтидагидек бу сафар ҳам Сизга Араб Социалистик уйғониш партияси раҳбарлигининг, Сурия араб халқининг ва Сурия Араб Республикаси ҳукуматининг самимий салом ва истакларини, шунингдек уларнинг САР билан СССР ўртасида турли соҳалардаги дўстлик ва ҳамкорликка юксак баҳо бераётганликларини изҳор қиламан.

Биз шу визитни ва бошланган музокараларни мамлакатларимиз раҳбарлари ўртасида Дамашқ ва Москвада олиб борилган маслаҳатлашув ва шахсий мулоқатларнинг давоми, деб биламиз. Бу йўл кўп йиллар мобайнида ўртамиздаги муносабатларнинг ўзига хос хусусияти бўлиб келмоқда. Ҳуқуқий тенглик, бир-бирини ҳурмат қилиш ва муштарак манфаатлар учун, ўз озодлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган халқларнинг ҳаққоний иши учун кураш асосида мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни мустаҳкамлаш ва кучайтириш соҳасида биргаликда қилаётган собитқадам ҳаракатларимиз шу йўлда мужассамлашганлигини кўриб турибмиз.

Биз Сурия Араб Республикасида Совет Иттифоқига нисбатан ўз муносабатларимизни у билан дўстликни мустаҳкамлашга доим интилиш асосига қуриб келмоқдамиз. Биз халқларнинг озодлик йўлидаги курашини қўллаб-қувватлаш соҳасида Совет Иттифоқининг етакчилик ролини муносиб эъзозлаймиз ва унинг сионистлар истилосига ва империализмга қарши араб миллати томонидан олиб борилаётган курашни қўллаб-қувватлаш ишига қўшаётган алоҳида ҳиссасига юксак баҳо берамиз.

Мамлакатларимиз Совет — Сурия муносабатлари мустаҳкам эканлигини яна тасдиқламоқдалар. Бу муносабатлар кейинги йилларда афтидан, мураккаб пайтларни бошидан кечирди. Улар шу йўлда пайдо бўлган қийинчиликларга барҳам бериб, ана шу мураккаб пайтларни муваффақиятли равишда бартараф қилдилар.

Биз мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар принципиал масалалар юзасидан нуқтаи-назарларнинг бир-бирига тўғри келиши, дўстлигимизга, ўзаро манфаатларимизга баҳо беришда фикрларнинг бирлиги негизида ўрнатилганлигига ва бу муносабатлар стратегик характерга эга эканлигига ҳамиша амин бўлиб келдик. Буларнинг ҳаммаси муносабатларимизни сақлаш ва янада ривожлантиришни мустаҳкам равишда гарантиялайди. Бизнинг мақсадларимиз ва принципларимиз бузилмас экан, бу мақсад ва принципларни амалга ошириш йўлида зўр бериб ҳаракат қилинаверар экан, бир-бирини ҳурмат қилиш ва самимий ҳамкорлик принципига риоя қилинган тақдирда фикрларнинг хилма-хиллиги муносабатларимизга путур етказа олмайди.

Бизнинг районимизда адолатли тинчликка эришиш йўлидаги ҳамма ҳаракатларга Исроил жон-жаҳди билан қаттиқ қаршилик кўрсатаётганлиги натижасида Яқин Шарқ ҳозирги пайтда хатарли босқичда турганлигини биласиз.

Бизнинг фикримизча, ҳозирги вақтда жаҳонда бундай аҳволга доир ҳақиқий фактларни тушуниб, англаб олган кишилар сони тобора кўпаймоқда. Бу фактларнинг энг муҳими шундан иборатки, Исроил 1967 йилда босиб олган араб территорияларидан тамомила чиқиб кетган ҳамда Фаластин араб халқининг ҳуқуқларини ва, аввало, унинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини тўла-тўкис эътироф қилган тақдирдагина, Яқин Шарқда адолатли тинчликка эришиш мумкин.

Совет Иттифоқи, деб сўзини давом эттирди Ҳафиз Асад, империализмга қарши курашаётган халқларни қўллаб-қувватлаш соҳасида ўз принциплари ва анъаналарига амал қилиб, шунингдек уни биз билан ва бошқа араб мамлакатлари билан боғлаб турувчи мустаҳкам муносабатларга асосланиб, Исроилнинг араб миллатига қарши қаратилган агрессиясига қарши чиқди ва бу агрессия оқибатларининг тугатилишини талаб этди, Фаластин араб халқининг курашини ёқлаб чиқди ва унинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини қўллаб-қувватлади, Исроилнинг араб ерларини ҳануз оккупация қилиб турганлиги ва Фаластин араб халқининг ҳуқуқларини назар-писанд қилмаётганлиги натижасида рўй берган вазият хатарли эканлигига эътиборни жалб этди. Буюк давлат ва Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзоси бўлмиш Совет Иттифоқи бизнинг районимизда адолатли тинчлик ўрнатиш учун кўп куч сарф қилди, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг босиб олинган араб территорияларидан Исроил қўшинларини олиб чиқиб кетиш ва Фаластин араб халқининг ажралмас миллий ҳуқуқларини тан олишга тааллуқли қарорларини амалга ошириш мақсадида барча манфаатдор томонларнинг иштироки билан яқин орада Женева конференциясини чақириш зарур, деб қаттиқ талаб этди.

Бизнинг районимиздаги аҳвол тўғрисида гапирганда, қардош Ливан икки йил мобайнида бошидан кечирган фожиага тўхталмай ўтолмайман. Ливан ана шу икки йил мобайнида даҳшатли жанглар ва ҳаддан ташқари кўп вайронагарчиликлар азобини чекди.

Ҳ. Асад Суриянинг Ливанга нисбатан ва ҳали яқиндагина бу мамлакатда содир бўлган воқеаларга нисбатан тутган сиёсатини баён этиб, бундай деди: Ливан ўз территориясида хавфсизлик ва барқарорликни сақлашда ўз имкониятларига таяна олсин ва, бинобарин, ўзининг миллий ва маданий ролини тўла тиклай олсин, фаластинлик ва ливанлик биродарлар ўртасидаги муносабатларда қардошлик ва ҳамжиҳатлик руҳи ҳукм сурсин ва улар умумий душманга қарши чиқиб, ўзларининг муштарак манфаатлари ва араб миллатининг манфаатлари йўлида ўз куч-ғайратларини бирлаштира олсинлар. Бизнинг энг зўр истагимиз мана шулардан иборат.

Ҳ. Асад сўзининг охирида бундай деди:

Биз халқлар ишини қўллаб-қувватлаётган ва тинчлик ҳамда адолатни қаттиқ туриб ёқлаб чиқаётган Совет Иттифоқи билан ҳамкорликка ишонган ҳолда дўст мамлакатингизга келдик. Агрессия, оккупация ва вайронгарчиликни бошидан кечирган халқлар бошқалардан кўра чинакам тинчликнинг қадр-қимматини яхши биладилар. Нацистлар агрессиясидан зарар кўрган сизнинг халқларингиз ва сионистлар агрессиясининг қурбони бўлиб қолган бизнинг халқимиз буни яхши биладилар. Сиз ва биз тинчликка даъват этиб майдонга чиққанимизда, унинг адолатли ва кенг кўламдаги тинчлик бўлишини истаймиз, чунки биз тинчлик иши ҳамма учун муштарак, деб ўйлаймиз. Тинчлик бир томоннинг осойишта бўлишини таъминлаб, айни вақтда иккинчи томон адолатсизликдан азоб чекадиган бўлса, тинчлик ўрнатилиши мумкин эмас, деб ҳисоблаймиз. Мавжуд йўл ва воситалардан фойдаланиб, тинчлик манфаатлари йўлидаги бирдамлик ва фаолият муқаррар равишда тинчликка олиб келишига аминмиз.

Биз бугун самимий дўстлик руҳида ва дўстлигимизнинг мустаҳкамланишини, ҳамкорлигимизнинг мустаҳкамлигини ва унинг келажакда кенгайтирилишини таъминлаймиз деган қатъий ишонч билан музокараларимизни бошлаб юбордик. Ҳозирги визитимиз дўстлигимиз ва ҳамкорлигимизни ривожлантиришга янги ҳисса қўшажагига аминмиз.

Ўртоқ Леонид Ильич Брежневни қизғин табриклайман, унга сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат тилайман.

Совет халқини табриклайман. Биз совет халқи билан дўстлигимиз туфайли фахрланамиз ва бу халқ билан ҳамкорликни мустаҳкамлашга интилаверамиз. Улуғ мамлакатингизнинг барча соҳаларда бундан буён ҳам муваффақиятларга эришувини истайман.

Дўстлар, ҳаммангизни табриклайман ва сизларга бахт-саодат, равнақ истайман.

Совет —араб дўстлиги ва мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик мустаҳкамланаверсин!

* * *

Л. И. Брежнев ва Ҳафиз Асад ўртоқларнинг нутқлари зўр эътибор бериб тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

ДОСТОНЛАРДА БИТГАН ГУЛИСТОН

ЗАФАР ДАРАКЧИСИ БЎЛГАН ВОҚЕАЛАР

1918 ЙИЛ 17 МАЙ — Урта Осиё халқлари, жумладан, республикамиз меҳнаткашлари ҳаётида муҳим саналардан бири. Худди шу куни В. И. ЛЕНИН ТУРКИСТОНДА СУҒОРИШ ИШЛАРИ УЧУН 50 МИЛЛИОН СУМ АЖРАТИШ ҲАҚИДАГИ ДЕКРЕТГА ИМЗО ЧЕКДИ. Мазкур тарихий ҳужжатда, асосан, Мирзачўлдаги 500 минг десятина майдонни ўзлаштириш ҳақида гап боради. «СУҒОРИШ ҲАММАДАН ҲАМ КУПРОҚ ЗАРУРДИР ВА У УЛКАНИ ҲАММАДАН КУРА КУПРОҚ УЗГАРТИРИБ ЮБОРАДИ, УНИ ЯШНАТАДИ, УТМИШГА ХОТИМА БЕРАДИ, СОЦИАЛИЗМГА УТИШНИ МУСТАҲКАМЛАЙДИ», — дея таъкидлади Владимир Йльич 1921 йил апрелида.

Шундан бери салкам олтмиш йил ўтди. Хўш, доҳий орзулари қандай амалга ошди? Ильичнинг ўтли нигоҳи тушган Мирзачўлнинг бугунги қиёфаси қанақа? Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Голодностепстрой» территориал бошқармаси бошлиғи Иброҳим ЗУФАРОВ бу саволларга қуйидагича жавоб берди:

Бошқармамиз музейида каттакон сурат бор. Унда Владимир Ильичнинг Туркистон харитасига тикилиб тургани тасвирланган. Мен ҳар сафар бу суратга боқарканман, элдан-элга, тилдан-тилга кўчиб келаётган афсонани эслайман. Эмиш: Мирзачўлда яшагувчи гўзал Шириннинг овозаси бутун жаҳонга ёйилади. Ширинга совчи бўлиб мағрибу машриқдан бекзодалару шаҳзодалар турнақатор келаверишади. Маликанинг шарти битта:

— Мени Сирдарёнинг йўлини бўғиб канал очган ва Мирзачўлга сув чиқарган йигит олади.

Шириннинг шарти мушкул эди. Жасур Фарҳод баланд тоғдан зўр-зўр тошларни қулатиб, Сирдарёни бўғишга киришади. Эрон шоҳи маккор Хисрав бўлса ўз қўшинларига бўйра тўқишни ва ойдин кечада уларни узоқ чўлга тўлқин-тўлқин қилиб, ариққа ўхшатиб ёзиб ташлашни буюради. Бўйралар ой нури акси билан Мирзачўлга сув келаётганга ўхшаб кўринар эди.

Шириннинг соф юраги ҳийланинг маъносига етолмай, Хисравга хотин бўлади. Тонг отиб, қуёш ойни осмондан қувганда сир очилади. Малика шармандаликка чидай олмасдан, ўзини ўлдиради. Фожеадан хабар топган Фарҳод эндиги ҳаётидан маъно кўрмай, у ҳам ҳалок бўлади. Қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куядиган Мирзачўлнинг саховатли, унумдор замини эса неча асрлар бўйи бир томчи сувга зор, бағри тилка-пора ҳансираб ётаверди. Шундоққина ёнгинасидан оқадиган азим Сирдарё эса қайрилиб ҳам боқмасди. Тўғрироғи, унинг жиловини бурайдиган, оби-ҳаётни бир миллион гектардан зиёд Мирзачўл ерларига етаклаб келадиган куч йўқ эди. Халқ эса орзу-армонини фақат афсоналардагина кўрарди.

Тўғри, Туркистон Россияга қўшилгач, Мирзачўлни ўзлаштиришга уриниб кўрилди. Тарихий ҳужжатлар ўтган асрнинг етмишинчи йилларидан бошлаб, Октябрь инқилобига қадар бор-йўғи 33 минг гектар ерга сув чиқарилганлигидан шоҳидлик бермоқда. Чор Россияси ҳазинасидан атиги 10 миллион сўм ажратилгандан кейин, канал қазувчи кетмончига кунига 80 тийин ҳақ берилгач бундан ортиғини кутиб бўлармиди?!

Мирзачўлнинг бахтли иқболини, порлоқ тақдирини Улуғ Октябрь социалистик революцияси, буюк Ленин, у вояга етказиб камол топтирган Коммунистик партия белгилаб берди. Бир гуруҳ тараққийпарвар рус олимлари: Г. К. Резенкампф, С. Ф. Островский, А. И .Курсиш, М. М. Бушуевлар инқилобдан олдиноқ Мирзачўлни ўзлаштириш схемасини тузган эдилар. Лойиҳа революция амалга ошгандан кейин кўп ўтмай Ишчи-деҳқон ҳукуматига тақдим этилди.

Совет Россияси Гражданлар уруши гирдобида оғир иқтисодий қийинчиликларни бошдан кечираётган пайтда В. И. Ленин юқорида тилга олинган тарихий декретга қўл қўйди. Рассом ўз асарида доҳийнинг Мирзачўлнинг боғ-бўстонларга, мамлакат йирик пахтачилик районларидан бирига, афсоналарнинг эса ҳақиқатга айланишини тасаввур қилаётган дамларини маҳорат билан ифодалаган.

Ҳа, Ильич олдинга, келажакка назар ташлади. Совет давлати тинч қурилиш йўлига ўтгач, Мирзачўлга ҳужум бошланди. Бу ҳужум ўз кўлами жиҳатидан подшо давридагидан ўн чандон аъло бўлди. 1925 йилда Мирзачўлда биринчи ихтисослашган йирик давлат хўжалиги — «Пахтаорол» совхози ташкил этилди. Бу билан янги социалистик қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига асос солинди. Орадан кўп ўтмай «Боёвут» ва «Малик» совхозлари ҳам давлатга пахта бера бошлади. Хуллас, ўзлаштирилган ерлар 1941 йилда 90 минг гектарга етган бўлса, ушбу рақам 1956 йилга келиб 206 мингни ташкил этди.

1956 йил доҳий назари тушган Мирзачўл учун тарихнинг олтин зарвараги бўлиб қолади. 6 августда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Мирзачўлда 300 минг гектар қўриқ ерни ўзлаштириш ва суғориш ҳамда Киров номли магистраль канал атрофидаги майдонларнинг мелиоратив ҳолатини тубдан яхшилаш тўғрисида тарихий қарор қабул қилди. Мазкур ҳужжатнинг тарихий аҳамияти шундаки, у биринчидан, қўриқ ва бўз ерларни суғориш солномаларида янги саҳифа очди. Иккинчидан, қарор чуқур илмий асосларга ва мураккаб инженерлик ечимларига таянган. Учинчидан ва энг муҳими, жаҳон практикасида биринчи марта даштларни комплекс ўзлаштириш усулини бошлаб берди.

Мирзачўлни Мирзагулистонга айлантириш умумхалқ ишига айланди. Жонажон Коммунистик партиямиз амри ва иродаси, совет халқи хоҳиши билан асрий даштга юриш бошланди. Октябрь инқилоби ғояларига садоқат руҳида тарбияланган комсомол-ёшлар катта синовдан ўтдилар. Музейимиз экспонатлари орасида сақланаётган комсомол йўлланмалари фикримга далилдир. Яна бир муҳим томони: Мирзачўлни ўзлаштиришда руслар ва ўзбеклар, украинлар ва тожиклар, белоруслар ва қозоқлар, хуллас, она-Ватанимиздаги турли миллат ва элат вакиллари қўлни-қўлга бериб, табиат инжиқликларига кўкракларини қалқон қилдилар. **«Мирзачўлнинг ўзлаштирилаётганлиги ўзбек халқининг мамлакатимиздаги бошқа халқлар билан маҳкам ҳамкорликда эришаётган ажойиб зафаридир,** — деган эди КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев. — **Мирзачўлнинг бўстонларга айлантирлаётганлиги озод халқ социализм шароитларида нималарга қодир эканлигини яна бир марта кўрсатади».**

Йигирма йил аввалги гапларга қайтай. Аввалига ишни 18 та министрлик ва идора олиб борди. Илгари шундай эди-да: ҳар бир министрлик ўзига биркитиб берилган конкрет участкадаги аҳвол учун жавоб берарди. Бунда гўё ҳеч қандай камчилик йўқ эди. Лекин чуқурроқ таҳлил этилса, куч ва маблағларнинг сочиб юборилганлиги, турли идораларнинг бир масаладаги фикрларини қовуштириш учун қанчадан-қанча қимматли вақтнинг беҳуда совурилиши катта зарар етказаётганлиги аён бўлади. Шунда, Мирзачўлни ўзлаштиришнинг ягона лойиҳаси, қурилиш ишларининг битта ҳаракат программаси бўлгач, катта ҳуқуқли ва зиммасига масъулиятни олган ягона ижрочи бўлиши керак, деган фикр туғилди. Шу тариқа «Голодностепстрой» бошқармаси — ўзига хос ва ноёб қурилиш ва янги ер ўзлаштириш ташкилоти вужудга келди.

Бошқармамиз ўз сафларида 50 мингдан зиёд ишчилар ва инженерларни, қурувчилар ва янги ер ўзлаштирувчиларни, яъни пахтакорларни бирлаштирди. «Голодностепстрой» қўриқ ерларда канал ва дренаж тармоқлари, йўл ва электр узатиш линиялари, уй-жой ва шифохоналар, клуб ва пахта тозалаш заводлари, ҳунар-техника билим юртлари ва маиший хизмат комбинатлари, совхозлар барпо этди. Булар бошқарма ихтиёридаги қурилиш индустрияси корхоналарида тайёрланган бинокорлик материаллари, йиғма темир-бетон, ғишт, силикальцитдан қад кўтарди. Бизнинг пировард маҳсулотимиз — совхозлар бунёд этилди. Бу хўжаликлардаги пахта ҳосилдорлиги лойиҳадаги даражага етгач, совхозлар оёққа туриб олгачгина биз уларни қишлоқ хўжалиги министрлиги ихтиёрига топширамиз. Бундай практикани даштларни ўзлаштириш тарихи шу пайтгача кўрмаган ва билмаган.

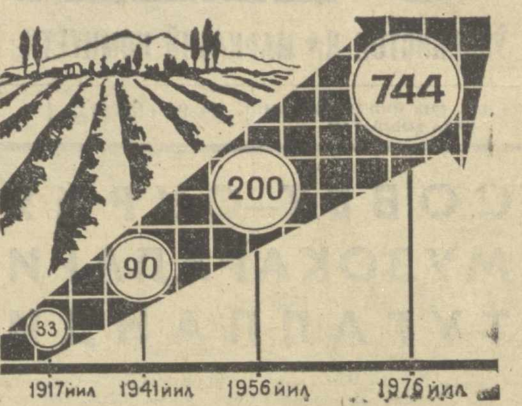

Мирзачўлда ўзлаштирилган қўриқ ерлар (минг гектар ҳисобида).

Сўнгги йигирма йил мобайнида Мирзачўлни ўзлаштиришга бир миллиард 700 миллион сўм сарфланди. Бу озми ёхуд кўп? Жуда улкан маблағ! Агар таққос жойиз бўлса, жаҳондаги энг йирик ва қудратли Братск ГЭСи ёки Тольяттидаги Волга автомобиль заводи қурилиши қимматига тенгдир.

Мирзачўлнинг асосий маҳсулоти — осмонўпар «оқ олтин» хирмонлари. Қирқ тўққизта қўриқ совхоз бугунгача 2,5 миллион тонна ҳосил берди. 200 минг тоннадан зиёд полиз ва сабзавот тортиқ қилди. Бунинг учун эса... яна рақамларга мурожаат қилишга тўғри келади. Чунки, улар замирида партия олиб борган жуда катта ташкилий-сиёсий ишлар ётади. Шундай қилиб, 5 минг километрдан зиёд бетон ариқ ётқизилди, 14 минг километрдан кўп ёпиқ горизонтал зовур, 800 га яқин вертикал қудуқ, 586 километр канал қазилди. Чўлқуварлар учун эса 30 минг ўринли мактаб, шунча томошабинга мўлжалланган маданият ўчоқлари. 200 дан ортиқ магазин, ошхона, чойхона, 11 минг кичкинтой учун боғча ва ясли, 7 та касалхона, 18 та поликлиника, 5 минг гектарли боғ ва хиёбонлар бунёд этилди. Янгиер ва Ширин шаҳарлари — мирзачўлликлар фахри. Энди сарф-харажатларнинг самарасига келсак, шуни айтиш мумкин: қўриқ совхозлар олган даромад ва пахта сотишдан кўрилган фойда миқдори аллақачон 1,5 миллиард сўмдан ошиб кетган. Энг асосийси, Мирзачўл кишиларни тарбиялади, уларнинг иродаси ва характерини toблади. Ташаббус кўрсатиш, билим ва техника қудратини намойиш этиш учун кенг имкониятлар очди. Энг яхшиларнинг яхшилари — М. Шакурова, А. Алиев, Т. Болтабоев, П. Платицин, В. Сауров, Э. Холматов ва бошқалар Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлишди.

Қўриқ ва бўз ерларни комплекс ўзлаштириш ғояси биринчи марта Мирзачўлда амалга ошди. Мирзачўлни ўзлаштириш лойиҳаси муаллифлари ва етакчи ижрочилари. А. Саркисов, Е. Озерский, Т. Боймиров, А. Қосимов, Я. Беньяминович, Д. Терситский 1972 йилда Ленин мукофотига сазовор бўлдилар. Биз Мирзачўлни ҳақли суратда мелиорация қурилишининг Бутуниттифоқ илғор тажриба мактаби, дея оламиз. Бошқармамизда тўпланган энг яхши, энг илғор тажрибалар эндиликда бутун мамлакатимизда: Қарши чўли ва Қирғизистондаги Талас водийсида, Волга бўйи ва Қримда, Туркманистон ва Тожикистоннинг бўз районларида, Жиззах дашти ва ноқоратупроқ зонада кенг қўлланиляпти. Чўлқуварлар амалга оширган ишлар чет элликларни ҳайратга соляпти. Уларнинг кўпчилиги ўз фикрларини қисқача: «Қойил! О-кэй» дея ифодалайдилар. Италияликлар эса музейдаги фахрий меҳмонлар китобига: «Бизда бундай ишларни қилиб бўлмайди!» деб ёзиб кетишган. «Бизнингча, Мирзачўлга янги ном бериш керак. Менга қолса уни Сув келинчаги деб атардим. Марини, Чили». Бу ҳам ўша китобдан.

Биз эса қиёссиз ғуруримиз, чексиз ифтихоримиз бўлиб қолган Мирзачўлни Мирзагулистон деб атаймиз. Аслида, гап жарангдор номда эмас-ку! Қисқа вақт мобайнида ярим миллион гектардан — зиёд чўлга ҳаёт бахш этиш фақат СССРдагина, социализм жамиятидагина мумкин бўлганлигини таъкидламоқчиман.

Мирзачўлдаги ишлар асосан тугалланди. Ўттиз минг гектарча ўзлаштирилмаган ер қолди, холос. Шунинг учун КПСС XXV съездида Жиззах даштига юришни кучайтириш алоҳида уқтирилди. Бу ҳисобга олиниб, бошқармамиз негизида мустақил ташкилот — «Джизакстепстрой» тузилди.

Халқнинг асрий орзуси ушалди. Мирзачўлда совет халқи қўли билан гуллаб-яшнаётган воҳа, шоир айтганидек, достонларда битган гулистон яратилди. Бу, Октябрь инқилоби зафарбахш ғояларининг ёрқин тантаналаридан биридир.

Тошкент электр машинасозлиги заводида тайёрланаётган электр пайвандлаш трансформаторлари Иттифоқимизнинг БАМ, КамАЗ, АтомМАШ сингари йирик қурилишларда катта шуҳрат қозоняпти. Яқинда «ТД-500» маркали электр пайвандлаш трансформаторлари давлат Сифат белгисига сазовор бўлди. Суратда: заводнинг пешқадам ўровчиси Мария Матвеева иш устида.

И. Глауберзон фотоси.

ПОЛЬША КИТОБИ — ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНИ

Ўзбекистон пойтахтида 18 апрель куни Польша Халқ Республикаси китоби декадаси бошланди. Китоб декадаси Тошкентдаги «Дўстлик» магазинида тантанали вазиятда очилди.

Польша китоб байрамига қардош мамлакатдан 170 дан ортиқроқ номдаги китоб юборилган. Булар орасида сиёсий, бадиий, болалар, музика адабиёти, альбомлар, Польшанинг машҳур мўйқалам усталари чизган суратларнинг репродукциялари, шаҳарлар архитектура ижодиётининг кўринишлари бор.

Декада программасида Тошкент ва Самарқандда китоб бозорлари ташкил этиш, китобхонлар билан учрашувлар, кўргазмалар ўтказиш кўзда тутилган.

(ЎзТАГ).

ИТТИФОҚДА БИРИНЧИ

Дамаччи балиқчилик хўжалигининг сунъий кўллари Калинин районидаги «Хасково» совхозининг олмазорлари, токзорлари, сабзавот пайкалларига туташиб кетган. Хўжалик ходимлари балиқ боқиладиган кўлларини маҳсулот олинадиган асосий манба бўлгани учунми ёки деҳқончилик билан шуғулланадиган совхознинг боғ-роғлари, сабзавотзорларига туташиб кетгани учунми иборали қилиб «экинзорларимиз» дейишади. Деҳқонлар сингари: ҳозир бизнинг ҳам экиш-тикиш мавсумимиз, дейишди улар идорадаги суҳбат чоғида.

Бунинг маъносига балиқчилар экинзорларимиз деб атайдиган кўлларни айланиб, хўжаликда шу кеча-кундузда қилинаётган ишлар билан танишганда тушундик. Ҳозир кўлларга боқиб катта қилиш учун тирик вазни 15-20 грамм келадиган балиқчалар қўйиб юбориладиган мавсум экан. Бу иш март ойининг дастлабки кунларида бошланган. У апрель ойининг охиригача давом этади.

Балиқчиларнинг ўзига хос термин ва иборалари бор. Улар май, июнь, июль ва август ойларини «ҳосил етиштириш» даври, сентябрь, октябр, ноябрь, декабрь ойларини эса «ҳосил ўрим-йиғими» мавсуми дейишади. Май ойининг бошидан август ойининг охиригача бўлган даврда ҳозир кўлларга қўйиб юборилаётган балиқчалар интенсив равишда боқилиб, ҳар бирининг тирик вазни турига қараб 400 граммдан 800 граммгача етказилади. Хўжаликда балиқнинг карп, сазан, оқ амур каби турлари боқилади.

Дамаччи балиқчилик хўжалиги сунъий кўлларда балиқ етиштириш мақсадида 1946 йилда ташкил этилган бўлиб, қалдирғоч хўжалик ҳисобланади. Ана шу давр мобайнида хўжаликнинг ишлаб чиқариш қуввати беқиёс ўсди, имконияти кенгайди. Коллективининг сони кўпайди, тажрибаси бойиди, маҳорати юксалди.

Ўтган даврда етиштирилаётган маҳсулотнинг ялпи миқдори ҳам, балиқчилар ибораси билан айтганда «ҳар гектар ернинг ҳосилдорлиги» ҳам ошди. Масалан, хўжалик ташкил этилган дастлабки йилларда кўлларнинг ҳар гектаридан олинган балиқнинг миқдори икки центнерга ҳам етмасди. Кейинги йилларда бу миқдор 30 центнердан ҳам ошиб кетди. Тўққизинчи беш йилликда хўжалик коллективи Тошкент шаҳри ва области аҳолисига пландаги 25 минг центнер ўрнига 33 минг центнердан ортиқ балиқ етказиб берди.

Балиқчилар ўз маҳсулотларини инсон саломатлиги учун фойдаси ва озиқ-овқат ресурсларини кўпайтириш соҳасидаги ролини таъкидлар эканлар, уни меҳр билан «жонли кумуш» деб ардоқлашади. КПСС XXV съезди қарорларига жавобан ана шу қимматли ва фойдали озиқ-овқат маҳсулотини етиштиришни кўпайтириш юзасидан белгилаган режалари ҳақида мароқ билан ҳикоя қилишади. Хўжалик коллективи ўнинчи беш йилликда сунъий кўлларнинг ҳар гектаридан олинадиган балиқ миқдорини 40 центнерга етказиш, пландаги 3500 тонна ўрнига 4500 тонна балиқ етиштириш, 2 миллион 915 минг сўмлик ўрнига 3 миллион 365 минг сўмлик маҳсулотни реализация қилиш, ишлаб чиқаришдан 1 миллион сўмдан ортиқ соф фойда олишга қарор қилган. Ўтган йили хўжалик сунъий кўлларнинг ҳар гектаридан пландаги 28,9 центнер ўрнига, 38,3 центнердан балиқ олиб, бу соҳада иттифоқда биринчи ўринни эгаллади.

— Балиқчиларимиз, — дейди хўжалик директори Қ. Шарипов, — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини меҳнатда янги муваффақиятларга эришган ҳолда кутиб олишга аҳд қилишган. Улар бу йил план бўйича 720 тонна балиқ етиштиришлари керак. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг «Балиқ етиштиришни кўпайтириш учун Арнасой кўллари системасини ўзлаштиришни тезлаштириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорига жавобан бу йил аҳолига сотиш учун савдо ташкилотларига 905 тонна балиқ етказиб бериш мажбуриятини олишди.

Маҳсулот етиштиришни кўпайтириш хўжаликнинг ишлаб чиқаришдан қиладиган даромади ва оладиган соф фойдасининг миқдорини ошириш имконини беради. Ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида ялпи даромад 684 минг сўмга, соф фойда эса 218 минг сўмга етказилади.

Ҳ. АБДУСАМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг Тошкент область мухбири.

ОҚ ЧАШМА СОҲИБАЛАРИ

Сигирнинг сути тилида деганлари рост. Буни Пастдарғом районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Карл Маркс номли колхоз чорвадорлари ўз тажрибаларидан яхши билишади. Улар соғин сигирларни яхши парвариш қилиб, маҳсулдорлигини йил сайин оширишяпти. Сигирлардан кўплаб миқдорда серқаймоқ сут соғиб олмоқдалар. Хўжаликнинг сут-товар фермасида фидокорона меҳнат қилаётган моҳир сигир соғувчи Кимё Сафарова яқинда комсомол йўлланмаси билан Москва области хўжаликларига бориб, қардошларнинг тажрибаларини ўрганиб қайтди. Ҳозирги вақтда у ўз боқимидаги сигирларни зоовете-ринария қоидалари асосида парвариш қилиб, ҳар бир соғин сигирдан камида 3600 литрдан сут соғиб олишга ҳаракат қилмоқда. Унинг дугоналари бўлса 3 минг литрдан сут соғиб олишмоқчи. Суратда: моҳир сигир соғувчилар (чапдан ўнгга): Зулайҳо Туропова, Муҳаббат Омонова, Гулжаҳон Турсунова ва Кимё Сафаровалар.

Э. Суяров фотоси.

редакция почтасидан

ОММАВИЙ ИШЛАР ВА ХАТЛАР БЎЛИМИДА

Кеча редакциямиз почтасига 87 та хат, 7 та фотосурат келди. Уларда ҳозирги долзарб кунимизнинг нафаси сезилиб турибди. Газетхонларнинг бир қисми медицина ходимлари меҳнатини шарафласа, яна бир қисми маданият, санъат янгиликларини қаламга олган. Қуйида ана шундай хат-хабарларнинг айримлари билан танишасиз.

КУБА ЁШЛАРИ ҲАҚИДА

Йўлдош Охунбобоев номидаги Андижон область музикали драма ва комедия театри ижодий коллективининг репертуари яна бир саҳна асари билан бойиди. Драматург В. Чичковнинг «Гавана ўғлонлари» деб номланган пьесаси революцион Куба ёшлари ҳаёти ҳақида ҳикоя қилади. Асарни театрнинг бош режиссёри Неъматжон Шомуродов саҳнага қўйган. Саҳнани Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими, рассом В. Лигай жонли қилиб безашга ҳаракат қилган. Спектаклдаги асосий ролларни театрнинг умидли ва талантли ёш артистлари ижро этишмоқда.

Театр коллективининг бу спектакли Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллигига муносиб совға бўлади.

Н. ИНОҚОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

ДАСТЛАБКИ РИСОЛА

КПСС XXV съездида қабул қилинган 1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишларида: «Умумий таълим ривожлантирилсин. Ўрта мактабларда таълим-тарбия иши даражаси оширилсин. Ёшларнинг касб танлашига кўпроқ эътибор берилсин», — деб уқтириб ўтилган.

Халқ маорифини янада ривожлантириш ва касб танлаш ишларини янада такомиллаштириш воситаларидан бири ёшларни бошланғич иқтисодий билимлар билан қуроллантиришдир. Фан-техника тараққиёти суръатлари тезлашиб бораётган ва халқ хўжалигининг барча тармоқларида ишлаб чиқариш самарадорлиги ва сифат кўрсаткичларини яхшилашга жиддий эътибор берилаётган ҳозирги шароитда барча раҳбар, хўжалик ходимлари, бошқа касб эгаларидан иқтисодий билимларни тобора чуқурроқ эгаллаш талаб қилинмоқда.

Шу мақсадда «Ўқитувчи» нашриёти яқинда иқтисод фанлари доктори Ҳикмат Собировнинг ўрта мактабларнинг 8-10-синфлари факультетив машғулотлари учун «Бошланғич иқтисодий билим асослари» китобчасини босмадан чиқарди. Бу қўлланма ўн олти машғулотдан иборат. Унда социалистик экономиканинг хусусиятлари билан танишишдан бошлаб, ўзига хос бошқа бир қатор белгиларига ўқувчиларнинг диққат-эътибори жалб қилинади.

Р. МАКСИМОВА,
Тошкент халқ хўжалик институтининг ходими.

Шунингдек, газетхонлардан тошкентлик Т. Ғазатов, Х. Отақулов, Т. Аннақулов, Т. Зокиров, У. Ҳайдаров, Х. Қодиров, Б. Элмуродов, самарқандлик У. Кенжаев, С. Мустафоева, фарғоналик У. Раҳматуллаев, М. Сулаймонов, Н. Акромов, Э. Отахонов, андижонлик Ҳ. Қаюмов, Т. Ашуров, Р. Каримов, Я. Тошпўлатов, А. Урмонов, Т. Донаева, М. Тожибоева, бухоролик И. Саъдуллаев, Ж. Йўлдошев, сурхондарёлик Р. Эшов, Ғ. Ражабов, қорақалпоғистонлик У. Холмашев, К. Хониёзов, Б. Абдураҳмонов, И. Нуримбетов, Краснодар ўлкасидан Г. Комаров, солдатлардан С. Мамажонов, сирдарёлик У. Тошбоев, қашқадарёлик Э. Мусаев, Х. Комилов, Б. Ниёзов, наманганлик Н. Ҳатамов, А. Сайдаҳмедов, А. Султонова ва бошқалар ҳам турли мавзуларда хат-хабарлар йўллашган.

БОСИЛМАГАН ХАТЛАР ИЗИДАН

ЛАВОЗИМИДАН ПАСТЛАТИЛДИ

Наманганлик газетхон А. Шербоев бизга йўллаган шикоят хатида Тошкент аэропорти ходимининг унга ортиқча нархда билет сотгани тўғрисида маълум қилган эди.

Шу мазмундаги хатга ЎЗБЕКИСТОН ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИ БОШҚАРМАСИдан қуйидагича жавоб олинди.

Хатдаги фактлар тасдиқланди. Маҳаллий авиацияда шу куни навбатчилик қилган смена бошлиғи Ю. Сергеев лавозимидан пастлатилди. Газетхон хати маҳаллий авиация ходимлари ўртасида кенг муҳокама қилинди.

МАРШРУТ ТИКЛАНДИ

Хўжаобод районининг «Андижон» посёлкасида яшовчи А. Қурбонов посёлка аҳолисига автотранспорт хизмати кўрсатиш кўнгилдагидек эмаслиги ҳақида ёзган хати текшириш ва чора кўриш учун АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ АВТОМОБИЛЬ ТРЕСТИга юборилган эди. У ердан тубандагича жавоб олинди.

Газетхон қўйган талаб тўғри. Яқинда «Андижон» посёлкаси маршрути қайта тикланди. Йўллар ободончилиги ниҳоясига етгач, «Андижон» посёлкаси орқали «Ленинск—Булоқбоши» маршрутида ҳам автобус қатнови йўлга қўйилади.

СПОРТГА ЭЪТИБОР КУЧАЙТИРИЛДИ

Вобкент районидаги Пушкин номли 3-мактабнинг ўқувчиси Ю. Олимов редакциямизга йўллаган хатида қуйидагиларни маълум қилган эди: «Мактабимизда физкультура ва спорт ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Секция машғулотлари ўз вақтида ўтказилмайди. Стадион ҳам талабга жавоб бермайди».

Ушбу хат юзасидан ВОБКЕНТ РАЙОН ХАЛҚ МАОРИФИ БЎЛИМИнинг жавоби: хатда кўрсатилган фактлар текширишда тўла тасдиқланди. Текшириш якунлари мактаб педагогик советида муҳокама қилинди. Педсовет қарори билан жисмоний тарбия ўқитувчиси Ёдгор Шириновга шахсий делосига ёзиш шарти билан қаттиқ хайфсан, синфдан ва мактабдан ташқари ишлар бўйича директор ўринбосари Тўхта Комиловга эса хайфсан эълон қилинди. Мактабда физкультура ва спорт ишларини тубдан яхшилаш тадбирлари кўриляпти. Стадион янги ўқув йилигача кенгайтирилади. Спорт зали қуриш вазифаси Калинин номли колхоз зиммасига юклатилди.

ПАРВАРИШ БОШЛАНДИ

Янгийўл районидаги Назарали Ниёзов номли колхоз пахтакорлари ўтган йили гектаридан 43 центнердан хирмон кўтарган эдилар. Улар бу йил чигит экишни тез ва соз ўтказишди. Дастлаб экилган майдонларда чигит қийғос униб чиқиши биланоқ, ғўза қатор ораларига ишлов берила бошланди.

— Улуғ Октябрь инқилобининг 60 йиллик улкан тўйи шарафига гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» олишга қарор қилганмиз, — дейди колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Фозил Мадалиев, — А. Акбаралиев, В. Темиров, М. Аҳмедов ўртоқлар бошлиқ бригадаларимиз эса 50 центнерлик ва ундан ҳам юқори маррани кўзлаб меҳнат қилишяпти.

Т. ЮСУПОВ,
Тошкент области.

ОКТЯБРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

ЗАФАРЛИ ОДИМЛАР

ИЛҒОР ХЎЖАЛИКЛАР ТАЖРИБАСИ — ҲАММАНИНГ МУЛКИ

КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорида, Октябрнинг ғалабаси бутун инсоният тараққиётининг боришини тубдан ўзгартириб, XX асрнинг энг асосий воқеаси бўлди, дейилади. Шу билан бирга, олтмиш йил мобайнида қўлга киритилган муваффақиятлар совет давлати ҳаётининг барча соҳаларида тарихда мисли кўрилмаган юксалиш суръатларини таъминлаганлигини яққол исбот қилгани таъкидланади.

Дарҳақиқат, ўтган йиллар бизнинг хўжалигимиз ҳаётида ҳам катта ўзгариш йиллари бўлди. Давлатимизнинг жуда катта ёрдами, чорвадорларимизнинг фидокорона меҳнати туфайли қўй-қўзилар сони анча кўпайди, қоракўл тери сифати яхшиланди. Давлатга йил сайин кўп миқдорда қўй гўшти етказиб берилмоқда.

Совхозимизга 1964 йили қўшни Бухоро область Шофиркон районидаги Аёқоғитма сур қўйлари фермасининг 3800 бош қўй-қўзиси қўшиб берилган ва шундан кейин совхоз давлат наслчилик заводига айлантирилган эди.

Коллективимизнинг асосий вазифаси зотдор сур ва қоракўл қўй-қўзилар етиштириш, уни бошқа қоракўлчилик совхозларига сотишдан иборат. Тўққизинчи беш йиллик мобайнида жами 24 минг бош зотли қўзини 12 ой ўстириб, республикадаги қоракўлчилик совхозларига, бир қисмини Қозоғистон, Тожикистон, Украина, Молдавия, Туркманистон, РСФСР республикаларига ҳамда Румыния, Ҳиндистон каби мамлакатларга сотдик.

Кўплаб зотдор қўчқор ва урғочи қўзи етиштириш билан бирга давлатга юқори сифатли қоракўл тери, жун ва бўрдоқи қўй гўшти топширяпмиз. Эгизни кўп олиш ҳисобига ўстиришга қўзи қолдириш ва давлатга қоракўл тери етказиб бериш план-топшириқларини ошириб бажаряпмиз. Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида чорвадорларимиз ютуқлари янада баракали бўлди. Барча план-топшириқлар ортиғи билан адо этилди. Ҳар юз бош совлиқдан megandаги 110 ўрнига 120 тадан қўзи олинди. Ўстиришга қўзи қолдириш юзасидан олинган социалистик мажбурият тўла бажарилди. Қоракўл тери, гўшт, жун етиштиришда ҳам юксак натижаларга эришилди.

Мана шу кўрсаткичларимиз билан съездлар йили социалистик мусобақасида ғолибликни эгалладик. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Совети ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритдик.

Тажрибада кўрдикки, совлиқларни кўпайтирмай туриб, бундай юқори кўрсаткичларга эришиш мумкин эмас экан. Завод маъмурияти, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари чўпон-чўлиқларнинг, ферма мудирлари ва барча мутахассисларнинг асосий эътиборини урғочи қўзиларни тўла сақлаб қолишга, уларни зоотехника қоидалари асосида боқиб ўстиришга қаратдилар. Кўп йиллардан буён бирорта ҳам урғочи қўзини нобуд қилмай ўстиряпмиз. Натижада, совлиқлар сони йил сайин кўпайиб боряпти.

Энди гўшт етиштириш ҳақида икки оғиз сўз. Илгарилари заводимизда ҳам гўштга топшириш учун ажратилган қўйлар яйловдан тўппа-тўғри гўшт комбинатига жўнатиларди. Бунинг натижасида, баъзи сабабларга кўра, кўплаб зарар кўриларди. Биз бу масалани ферма мудирлари, бош мутахассислар билан синчиклаб ўргандик. Қўйларнинг тирик вазнини 25-27 килограммдан гўштга топшириб юбориб, талай туёқни йўқотиб қўяётганлигимиз аниқ бўлиб қолди.

Тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи йилидан бошлаб брак қўйларни семиртириб гўштга топширишга киришдик. Алоҳида бўрдоқихона қурдик. Коммунист Карим Ҳасанов бригадир қилиб тайинланди. Бригадада меҳнат хўжалик ҳисобида уюштирилди. Бўрдоқибоқарларга қўйларни семиртиришига қараб иш ҳақи тўланадиган бўлди. Бу тадбир дастлабки йилиёқ ўз самарасини кўрсатди. 1975 йил давомида 2775 бош брак қўй бўрдоқига боқилиб, ҳар бирининг ўртача вазни 51 килограммданни ташкил этди. Ўтган йили ишимиз янада натижали бўлди. Бўрдоқихонада 4 минг бош брак қўй 3 ой боқилди. Тирик вазнини 52 килограммга етказиб гўштга топширдик. Илгарилари ҳар бош гўштга топширилган қўйдан жуда оз даромад қилардик. Ўрта ҳисобда ҳар юз килограмм гўштни 64 сўмдан сотардик. Ўтган йили 102 сўмданга тўғри келди. Бир йил мобайнида ана шу йўл билан олган даромадимиз 40 минг сўм бўлди.

Чорвадорларимизнинг яна бир тажрибаси эътиборга лойиқ. Бу — табиий яйловларни маданийлаштириш масаласи. Чорвадорларимиз Бутуниттифоқ қоракўлчилик илмий-тадқиқот институти олимлари билан ҳамкорликда кам ўтли яйловларни серўтли қилиш мақсадида катта ишларни амалга оширмоқдалар. Чорвадорларимиз Галина Александровна Сергеевани ҳурмат билан эсга оладилар. Марҳум илмий ходим 1948 йили тўртинчи фермага келиб, 30 гектар кам ўтли қумлоқ яйловга саксовул уруғи сочтирди. Эрта кўкламда ерга тушган уруғ яхши униб чиқди. Илмий ходимнинг маслаҳатлари асосида саксовулзорлар йил сайин кўпайтириб борилди. Ташаббускор олима хизматларига яраша ҳурматга сазовор бўлди. Унга «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган зоотехник» унвони берилди. Бугунги кунга келиб шу фермадаги саксовулзорлар 26 минг гектарга етказилди. Унинг барги, уруғидан қўй-қўзилар кўп баҳраманд бўляпти. Иккинчидан, саксовулзор ихота вазифасини ҳам бажаряпти. Тўртинчи ферманинг 21 минг бош қўй-қўзилари шу саксовулзорларда боқилмоқда.

Учинчи фермамизда изензорлар ҳам кенгайтириляпти. Бундан уч йил олдинги минг гектар изензор ҳозир 4000 гектарга етказилди. Бир қисми уруғлик участка ҳисобланади. Ўтган йили юз тоннадан кўпроқ изень уруғи йиғиштириб олиб, қўшни қоракўлчилик совхозларига, бир қисмини эса Озарбайжон республикасига сотдик. Уруғи йиғиштириб олинган изензорлардаги хашак ўрилади. Ундан худди беда сингари тўйимли озуқа жамғарамиз. Ноябрь-декабрь ойларида қочирилган совлиқларни яйратиб боқамиз.

Наслчилик заводимиз ихтиёрида умуман 130 минг гектар яйлов бор. Саксовулзор ва изень ўстирилаётган ерлардан ташқари 16 минг гектар майдон сим билан ўралиб, маданий яйловга айлантирилган.

Бутуниттифоқ Қоракўлчилик илмий-тадқиқот институтининг таянч базаси ҳисобланган наслчилик заводимизда кўп янгиликлар яратилмоқда. Илмий ходимлар ёрдами ва ташаббуси билан 1972 йили донадор озуқа цехи Самарқанд области бўйича биринчи марта бизда ташкил этилганди. Дастлаб олимлар ва мутахассисларнинг иштирокида Тим қишлоғида цех қурилиб, унга «ОГМ-08» маркали донадор озуқа ишлаб чиқариш аппарати ўрнатилди. Кўп қийинчиликлар бўлди. Механигимиз Қаландар Дўсанов агрегатни ишлатишда қийналди. Шундан кейин у Болтиқ бўйи ва бошқа жойлардаги қатор хўжаликларда бўлиб, механизмларнинг тилини ўрганиб қайтди, уни нормал ишлатишга эришилди.

Донадор озуқа билан боқилган қўй-қўзилар семиз бўлади. Шу туфайли ферма ва отарларимизда қишлов даврида битта ҳам чиқим бўлмади. Чорва қишловини бехатар ўтказишга эришдик. Яқинда цехга яна кучлироқ «ОГМ-1,5» маркали донадор озуқа ишлаб чиқариладиган агрегат ўрнатдик. Эндиликда ҳамма дағал хашакни шу цехда донадор озуқа қилиб тайёрлаш имкони туғилди.

Иттифоқ кўчма Қизил байроғини қўлга киритган коллективимиз шонли сана — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун оширилган социалистик мажбурият қабул қилди. Ҳар уч ферма ва 78 та отар бўйича 56 минг бош қўй-қўзи боқиляпти. Шундан 38 минг боши совлиқ. Биз юбилей йилида ҳар юз бош совлиқдан ўрта ҳисобда 130 тадан қўзи олишга аҳд қилдик. Эгизни кўп олиш ҳисобига ўстиришга megandаги 16 минг ўрнига 20 минг бош қўзи қолдириб 90 процентдан кўпроғи урғочи қўзи бўлишига эришамиз. 25 минг дона юқори сифатли қоракўл тери ва 150 тонна жун етиштирамиз ва давлатга сотамиз. Ўтган йили 540 тонна қўй гўшти етиштирган эдик, бу йил 563 тоннага етказамиз. Тежамкорликка алоҳида эътибор бериб, соф фойдани янада кўпайтирамиз.

Ем-хашакни мўл-кўл жамғариш мақсадида алоҳида ғаллачилик бўлими ташкил этганмиз. Бултур кузда 6000 гектар ерга арпа эккан эдик. Лалмикор ерларимиздаги донли экинлар яхши ривожланяпти. Сомон ва емлик дон йиғиштириб оламиз.

Бултур сентябрь ойида кочирилган икки отардаги минг бош совлиқ февралдаёқ қўзилаб бўлган эди. Тажриба қилиб кўрилган эртаги қўзилар яхши ўсяпти. 10-15 мартдан бошлаб бошқа ферма ва отарларда ҳам қўзилатиш бошланди. Биз бу муҳим кампанияга пухта ҳозирлик кўрдик. Қўшимча ишчи кучи ва транспорт воситалари ажратдик. Қўзилатиш муваффақиятли боряпти.

И. ОТАҚУРБОНОВ,
Самарқанд область Советобод районидаги «Қарноб» наслчилик заводининг директори.

Э. НАЗАРОВ,
партия комитети секретари.

Қ. ХУЖАЕВ,
бош зоотехник.

оламда нима гап

Л. И. БРЕЖНЕВ АСАРИ ГРЕЦИЯДА ЧОП ЭТИЛДИ

АФИНА, 18 апрель. (ТАСС). Грек китобхонлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг асарларини энди она тилида ўқишлари мумкин. Л. И. Брежневнинг 1972—1975 йиллардаги нутқлари, мақолаларини ўз ичига олган «Ленин йўлидан» китоби Афинадаги «Планитис» нашриётида чоп этилиб, сотишга чиқарилди.

Шу нашриёт директори К. Камаринопулос тинчлик учун толмас курашчи, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг мақолалари ўзининг теранлиги ва мазмундорлиги билан, Ер юзидаги барча кишиларнинг тинчлиги ва бахт-саодати учун курашга бўлган эҳтиросли истаги билан ҳамиша катта қизиқиш уйғотиб келади деб таъкидлади. «Ленин йўлидан» китоби, ҳаммага манзур бўлмоқда, деди у.

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг газеталари В. И. Ленин туғилган кунининг 107 йиллиги ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига бағишланган ленинча коммунистик шанбалик якунларини шарҳламоқда. «16 апрель куни, — деб таъкидлайди Болгариянинг «Работническо дело» газетаси, — Болгария меҳнаткашларига, шунингдек совет кишиларига эркин, бунёдкорлик меҳнати байрамига айланди».

Венгриянинг «Непсабадшаг» газетаси социалистик меҳнат бригадалари раҳбарларининг Будапештда бўлиб ўтган V Умумвенгрия кенгаши тўғрисида ёзиб, кенгаш қатнашчилари 150 мингдан ортиқ социалистик меҳнат бригадаларидан вакил бўлиб келганликларини таъкидлайди.

Польшада чиқадиган «Трибуна люду» газетаси Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашида қатнашувчи мамлакатларнинг 1976 йилдаги ҳамкорлиги якунларини шарҳлайди. Қардош халқлар бораётган социализм ва коммунизм қуриш йўли, деб ёзади газета, ҳар бир социалистик мамлакат ютуқлари ўзаро бир-бирига боғлиқлигини, улар ўртасида кўп томонлама ҳамкорликни кенгайтириш ва такомиллаштириш зарурлигини тобора равшан тасдиқламоқда. Қардош мамлакатларнинг ҳар томонлама ҳамкорлиги коммунизм идеалларини амалга оширишда уларнинг кучига-куч қўшаётганлигини ўтган йил яна бир карра кўрсатди.

Матбуот Ғарб давлатларининг Заир ички ишларига аралашувига доир тобора янги-янги фактлар келтирмоқда. Лондонда чиқадиган «Гардиан» газетасининг мухбири Вашингтондан маълум қилишича, АҚШнинг Марказий разведка бошқармаси Қўшма Штатлар билан Буюк Британияда Заирга жўнатиладиган ёлланганларни йиғишга ёрдам бераётганлиги тўғрисида хабар қилади. Яхши хабардор манбалардан маълум бўлишича, деб ёзади мухбир, Марказий разведка бошқармаси АҚШда «омад қувар аскарлар» ёллаш билан шуғулланаётган ва бунинг учун Марказий разведка бошқармасидан пул маблағлари олиб тураётган калифорниялик бизнесменларнинг бири билан қалин алоқада бўлиб турибди.

Парижда чиқадиган «Юманите» газетаси бундай деб ёзади: Колвезида бўлган Франция ҳарбий хизматчилари жангларда актив қатнашдилар, Франция ҳарбий ҳаво кучларининг самолётлари эса, қурол-аслаҳалардан ташқари қўшинларни ҳам ташиб турди. Франциянинг Европадаги баъзи жўралари, деб ёзади газета, Франция ҳарбий ҳаво кучларининг самолётларини Заирга юбориш тўғрисидаги қарордан бехабар бўлишларидан ташқари бу мамлактда Франция аралашувининг реал кўламлари тўғрисида тасаввурга ҳам эга бўлмаганлар. Шу муносабат билан газета Италия ташқи ишлар министри А. Форлани берган баёнотини келтиради: бу баёнотда «Заир ички ишларига чет давлатларнинг ҳар қандай аралашуви» қораланади.

(ТАСС).

САЙЛОВГА ҲОЗИРЛИК КЎРМОҚДАЛАР

ХАНОЙ. (ТАСС). Вьетнам аҳолиси турли табақаларининг вакиллари муҳим сиёсий тадбир, ҳамма босқичлардаги халқ кенгашларига ўтказиладиган сайловга ҳозирлик кўрмоқдалар. Шу сайловга тайёргарлик кўриш (сайлов 15 май куни Бирлашган Вьетнамнинг бутун территориясида ўтказилади) мамлакат жанубидаги қўғирчоқ режим тугатилган куннинг икки йиллиги байрами билан бир вақтга тўғри келади.

Хошимин шаҳрининг кварталлари ва атрофларидаги сайлов участкалари байроқлар, транспарантлар, ранг-баранг плакатлр билан яшнаб кетди. Шаҳарда мингтадан кўпроқ сайлов участкаси очилди. Сайловчиларни рўйхатга олишга киришилди. Вьетнамдаги энг катта шаҳар аҳолиси шаҳар, округ ва район халқ кенгашларининг депутатлигига кўрсатилган номзодлар билан танишмоқда.

Меконг дарёси этакларидаги энг муҳим вилоятлар — Анзянг, Хаузянг ва Киулонг вилоятларида сайлов комиссиялари тузилди. Бу вилоятларда вилоят, район ва жамоа кенгашлари депутатлигига кўрсатилган номзодларнинг рўйхатлари тузиб бўлинди. Вилоят ва районларда ўтказилаётган сайловчиларнинг йиғилишларида социалистик демократия принциплари, сайловчилар билан депутатларнинг ҳуқуқлари ва вазифалари тушунтириб берилмоқда.

Жанубий вилоятларда илгари Сайгон армиясида офицер ва солдат бўлиб хизмат қилган, аммо ватан бахт-саодати йўлидаги ҳалол меҳнати билан сайловда қатнашиш ҳуқуқини олган кишилар ҳам сайловчилар рўйхатига киритилмоқда.

ПАНАМА — ЛИВИЯ

КУРАШДАГИ БИРДАМЛИК

ТРИПОЛИ. (ТАСС). Панама ҳукуматининг бошлиғи генерал Омар Торрихос Эррерининг Ливияга қилган визити якунлари тўғрисида берилган қўшма ахборотда Ливия билан Панама республикаси дунё халқларининг империализм, ирқчилик ва реакцияга қарши кураши билан бирдамдирлар ва миллий озодлик ҳаракатларига, айниқса Африкадаги миллий озодлик ҳаракатларига ҳар томонлама мадад берaверадилар, дейилади.

Иккала мамлакатнинг раҳбарлари, деб таъкидланади ахборотда, Фаластин араб халқининг одилона курашини якдиллик билан қўллаб-қувватлайдилар ҳамда Исроил босиб олган ҳамма территориялар озод этилишини, шунингдек фаластинликларнинг мустақил давлат тузиш ҳуқуқи таъминланиши зарурлигини таъкидлайдилар.

Ливия, дейилади ахборотда, Панама халқининг ўзига қарашли Панама каналини назорат этишга бўлган интилишини қўллаб-қувватлажагини билдиради.

О. Торрихоснинг визити натижасида иқтисодий ва маданий соҳаларда ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги бир қанча икки томонлама битимлар имзоланди.

ДЕҲЛИ:

ЯНГИ ЙЎЛДОШ ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Бангалур шаҳрида (Карнатака штати) Ҳиндистоннинг иккинчи ер сунъий йўлдошини яратиш устида иш олиб бораётган совет ва ҳинд мутахассисларининг навбатдаги учрашуви тугади.

Иккала мамлакат олимлари 10 кун мобайнида унинг айрим узеллари ва приборларини синаб кўрдилар, бундан буёнги иш планини муҳокама қилдилар. Янги йўлдошнинг вазни 400 килограмм бўлади. Унинг ёрдамида метеорология тадқиқотлари ўтказилади ва мамлакатнинг табиий ресурслари ўрганилади, бу эса Ҳиндистонни иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш планларига оид проблемаларни анча самарали ҳал этиш имконини беради.

Совет ва ҳинд олимлари ўртасида космик фазони тадқиқ этиш соҳасида олиб борилаётган ҳамкорлик бошланганига беш йилча бўлди. Орадан уч йил ўтгач, Ҳиндистоннинг биринчи йўлдоши — ўтмишдаги улуғ математик шарафига «Ариабата» деб аталган йўлдош учирилганлиги дунёга эълон қилинди.

«Ариабата» ҳамон космосда ишлаб турибди. Аммо орбитада иккинчи, янада замонавий ва мураккаб аппаратлар пайдо бўладиган кун унчалик узоқ эмас. Асосан ёш ҳинд мутахассислари космосдаги ва ердаги аппаратларни мустақил ишлаб чиқиш учун зарур бўлган билим ва маҳоратларни қисқа муддат ичида эгаллаб олиб, эндиликда шу аппаратни яратиш устида иш олиб бормоқдалар. «Ҳар галги учрашув пайтида ҳинд инженерларининг етуклиги ўсиб бораётганлигини, улар ўз бунёдкорлик меҳнатининг мамлакат фанини ривожлантириш учун бўлган аҳамиятини жуда яхши тушуниб ишлаётганлигини кўриб турибмиз, — деди СССР Фанлар академияси «Интеркосмос» кенгаши раисининг ўринбосари Н. С. Новиков. — Бизнинг ҳиндистонлик ҳамкасблар билан ҳамкорлигимиз жуда яхши ривожланмоқда. СССР Фанлар академияси билан Ҳиндистон космик тадқиқотлар ташкилоти ўртасида аниқ ҳамжиҳатлик мавжудлиги ҳам бизни қувонтиради».

С. АЛМАЗОВ,
ТАСС мухбири.

ПОКИСТОНДАГИ АҲВОЛ

ИСЛОМОБОД, 18 апрель. (ТАСС). Покистон бош министри З. А. Бхутто мамлакатда янги ялпи парламент сайлови ўтказиш хусусида референдум ўтказиш имкониятини қатъиян рад қилди. У оппозиция талабига кўниб, истеъфога чиқиш ниятида эмаслигини билдирди. Ҳукумат бошлиғи матбуот конференциясида нутқ сўзлаб, ҳозирги сиёсий танглликни бартараф этиш йўлида ўзи таклиф этган формулани оппозиция рад этган бўлса-да, шу таклифга ўзгаришлар киритиб, уни оппозициядаги Покистон миллий аляnси (ПМА) раҳбарларига тўғри келадиган қилишга тайёрлигини таъкидлади.

Маълумки, бу формула вилоятларнинг қонун чиқарuvi мажлисига ўтказиладиган такрорий сайловда оппозиция кўпчилик ўринни эгаллайдиган бўлса, миллий ассамблея (парламент)га янги сайлов ўтказилишини кўзда тутади. Оппозиция вилоятларда янги сайлов ўтказишга розилик бергудек бўлса, З. А. Бхутто шу сайлов эркин ва одил сайлов бўлишига конституция доирасида қаттиқ кафолот беришини ваъда қилди.

Бугун ПМА миллий кенгашининг янги мажлиси бўлиб, унда З. А. Бхуттонинг шу янги ташаббуси муҳокама қилинди. Хабар беришларича, бош министрнинг таклифларига оппозиция раҳбарларининг дастлабки фикри салбий бўлган.

Бу орада Покистоннинг катта-катта шаҳарларида аҳвол бир мунча нормаллашди. Намойишлар анчагина камайди ва улар янада тинчлик ва осойишталик тусини олди. Намойишлар, ҳукуматга қарши чиқишлар бошланганига бир ойдан ошди. Оппозиция раҳбарлари ҳукуматни ва ҳукмрон Покистон халқ партиясини парламент сайлови натижаларини сохталаштирдилар, деб айблаб, армия назорати остида такрорий сайлов ўтказилишини талаб қилмоқдалар. Бош министр З. А. Бхутто ПМА раҳбарларига неча бор мурожаат этиб, бахсли масалаларни муҳокама этишга даъват қилган бўлса-да, оппозиция, ҳеч қандай муросасозликка бормаймиз ва қўйган талабларимизнинг бажарилишига эришамиз, деб туриб олмоқда.

Маҳаллий матбуот З. А. Бхуттонинг ҳукумат Покистонни «Намунали мусулмон давлати» қилиш мақсадида бир қанча тадбирлар ўтказиш ниятидадир» деган баёнотини ҳозирги ички сиёсий тангликни ҳал этишга янги бир уриниш деб баҳолади. Мен деди бош министр, мамлакатдаги аҳволни нормаллаштириш учун шундай қарор қабул қилдим.

МОСКВАДА ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ОЛҚИШ ЮКСАКЛИККА ЧОРЛАЙДИ

Мухбиримиз Ю. Бердиев Ҳамза театрининг бош режиссёри Баҳодир ЙЎЛДОШЕВ билан телефон орқали боғланиб, ундан гастролнинг бориши ҳақида сўзлаб беришни сўради.

— Энг аввало шуни алоҳида фахр ва мамнуният билан маълум қиламизки, москваликлар бизни ниҳоятда илиқ кутиб олишди. Катта меҳмондўстлик кўрсатилди. Ҳар биримиз учун азиз ва қадрдон бўлган шаҳарга қадам қўйишимиз биланоқ ўзимизни яқин дўстларимиз бағрида ҳис қилдик. Театримизнинг гастроли ҳақида Москва кўчаларидаги афишаларни кўриб, газеталардан эълонлар ўқиб, чексиз хурсанд бўлдик. Бизга бир юз эллик йиллик тарихга эга бўлган машҳур Малий театрда спектакль кўрсатиш насиб этди. Ўз саҳнасида қанчадан-қанча улуғ санъаткорларни мамлакатга ва жаҳонга танитган театрда роль талқин қилишни санъаткорларимиз ўзлари учун шараф деб билдилар.

Гастролимиз бошланиши катта театр байрамига айланди. Биз билан учрашгани, ижодкорларимизнинг ўйинини кузатгани жуда кўп москваликлар йиғилди. Улар орасида совет санъатининг атоқли арбоблари, театр намояндалари, ижодий союзларнинг раҳбарлари, Москва шаҳар партия ва совет ташкилотларининг ходимлари бор эди. Гастролимизни СССР халқ артистлари М. Жаров, Е. Симонов, РСФСР халқ артисти Р. Нифонтовалар табриклади. Москвалик санъаткорлар номидан сўзга чиққан бу машҳур кишиларнинг ўзбек совет санъати, унинг атоқли намояндалари, театримиз ҳақида айтган сўзлари ҳар биримизнинг қалбимизда чуқур ўрнашиб қолди. Уларнинг, айниқса, А. Ҳидоятов, Ш. Бурхонов, С. Эшонтўраева ва бошқа санъаткорларимиз адресига билдирган табрик сўзлари кўнглимизни фахр ҳиссига тўлдирди.

Шундан сўнг театримиз репертуаридан мустаҳкам ўрин олган, республикамиз томошабинлари таҳсинига сазовор бўлган «Инқилоб тонги» спектаклини кўрсатдик. Машҳур драматургимиз, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Яшин қаламига мансуб бўлган бу асар Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланганлиги ва биринчи бўлиб намойиш этилиши москваликларни хурсанд қилди. Санъаткорларимиз ўзларига билдирилган катта иззат-ҳурмат ва эътирофни қалбдан чуқур ҳис этишяпти. Шуни алоҳида мамнуният билан таъкидлаш кераки, актёрларимиз ўзларига топширилган ролларни зўр эҳтирос билан, катта интилиш ва масъулият билан талқин қилдилар. Айниқса, бош қаҳрамонлар ролида чиққан С. Эшонтўраева, Н. Раҳимов, З. Муҳаммаджонов, Ё. Аҳмедов каби ижодкорларимиз алоҳида жўшқинлик билан ўйнадилар. Шунинг учун ҳам ҳар бир парда орасида залда қарсаклар янграб турди.

Иккинчи бўлиб истеъдодли адиб Ўлмас Умарбековнинг «Қиёмат қарз» спектаклини намойиш қилдик. Мухлисларимизга яхши маълумки, бу асардаги бош ролни театримизнинг фахри ҳисобланган СССР халқ артисти Шукур Бурхонов ижро этади. Унинг иштирокидаги спектакль москваликларни ҳам ғоят қизиқтирди. Устоз бу гал ҳам бурхоновчасига ўйнаб, томошабинларни мафтун этди. Бизга бир группа москвалик атоқли санъаткорларнинг «Қиёмат қарз» намойиш этилган куннинг қаҳрамони Бурхонов бўлди» деган сўзлари айниқса ёқимли бўлди. Ҳақиқатан ҳам ўша куни атоқли санъаткоримиз бетакрор маҳоратини яна бир бор намойиш қилди. У шундай улуғ шаҳарда ҳам театримиз ходимлари учун такрор ибрат намунасини кўрсата олди. Шу ўринда бир нарсани алоҳида қайд қилиш кераки, москвалик санъат мухлислари ҳақиқий ижодни, улкан санъаткорни юксак қадрлай билишларини, муносиб олқишлай олишларини кўрсатдилар. Уларнинг эътироф белгиси сифатида чалинган қарсаклари, ҳурмат-иззат рамзи сифатида тутилган гуллари на фақат Шукур Бурхоновни, балки, бутун театримиз коллективини тўлқинлантирди.

Кейинги кўрсатилган спектакларимиз ҳам томошабинлар томонидан илиқ кутиб олиняпти. Биз спектаклдан спектаклга Москва сафарига муносиб репертуар танлай билганимизни ҳис қилиб бормоқдамиз. Москвалик ҳамкасбларимиз «Антигона»дай классик асарга қўл уриб, муваффақиятга эришганимизни эътироф этдилар. «Мен Чилига ишонаман» спектакли мисолида театримизнинг ажойиб анъанасига содиқ қолиб келаётганлигимизни таъкидладилар.

Биз спектакль кўрсатишдан ташқари турли учрашувларда ҳам иштирок этяпмиз. Бу ижодий гурунглар москвалик санъаткорлар, зиёлилар, ишчилар, олий ўқув юртларининг талабалари билан бўлмоқда. Санъат ихлосмандлари ва маданият намояндалари билан юз бераётган бундай учрашувлар ҳар биримизда ёрқин таассурот қолдирмоқда. Кўнглимизда янги-янги режалар туғилмоқда, ижодий тажрибамиз тобора бойиб боряпти.

Москва гастролимиз кўнгилдагидек давом этмоқда. Бизга ҳамма ерда бирдай иззат-ҳурмат кўрсатиляпти. Ижодимиз, ижодкорларимиз олқишга сазовор бўлмоқда. Уларнинг ҳаммаси келгусида янада юксакроқ ижодий парвоз қилишга даъват этади.

МОСКВА: ЎЗБЕК ТЕАТРИ БАЙРАМИ

Бу дўстликнинг ярим асрдан зиёд тарихи бор... 1924 йилда Москва театрлари ўзларининг ўзбекистонлик дастлабки шогирдларини қабул қилишди.

Ўшандан бери Россия ва Ўзбекистон театрлари дўстлиги тарихига талайгина саҳифалар битилди.

Шу кунларда дўстлик китобига яна бир саҳифа қўшилди. Бу — 17 апрель куни Москвадаги Актёрлар уйида бўлиб ўтган ўзбек театр санъати кунидир. Октябрь 60 йиллигига бағишланган бу байрам қатнашчилари ҳозир Москвада ўз томошаларини кўрсатаётган Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театри артистлари, Алишер Навоий номли катта академик опера ва балет театрининг солистлари, созандаларидир.

Бутунроссия театр жамияти правлениеси раисининг ўринбосари, СССР халқ артисти Людмила Касаткина байрам қатнашчиларига Ўзбекистон театр санъатининг барча арбобларига қарата қизғин салом сўзларини айтди. Ўзбек саҳнаси усталари билан кўп марта учрашган таниқли актриса ўзбек театрининг мамлакат саҳна маданияти хазинасига қўшган катта ҳиссаси тўғрисида гапирди.

Ўзбекистон Театр жамияти правлениеси раисининг ўринбосари Б. Насриддинов Ўзбекистон театр санъатининг камол топиши ва равнақи тўғрисида сўзлаб берди.

Кеча қатнашчилари Ўзбекистон артистларининг нутқларини марок билан тингладилар. Ҳамза номли театр Москвада кўрсатаётган асарлари репертуаридан ўрин олган Комил Яшиннинг «Инқилоб тонги», Софоклнинг «Антигона» спектаклларидан парчалар. А. Навоий номли театр артистлари ижро этган классиклар ва ўзбек композиторлари операларидан ариялар, халқ рақслари концерт программасига киритилган эди. СССР халқ артисти Сора Эшонтўраева, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Яйра Абдуллаева, Екуб Аҳмедов, скрипкачи Марлис Юнусхонов, ёш қўшиқчи Н. Мухсимов, балет солистлари Тамара Юнусова ва Қизлархон Дўстмуҳамедова бу театр байрамида, дўстлик байрамида жонажон Ўзбекистоннинг санъатини намойиш қилдилар. (ЎзТАГ).

АХБОРОТ
ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР

СПИТАМЕН ХИЁБОНИ

Самарқанд шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитети Чўпонота баландлигида Спитамен хиёбонини барпо этиш ҳақида қарор қабул қилди. Спитамен хиёбони лойиҳасини Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати, архитектура фанлари кандидати Неъматжон Содиқов, архитекторлар А. Иброҳимов ва А. Гометкин яратдилар. Спитамен хиёбонида яна суғдийларнинг ҳайкаллари ансамблини яратиш ҳам кўзда тутилмоқда.

Б. ИСЛОМОВ.

ҚАРОРГА ЖАВОБАН

Андижон пахтачилик институтининг олимлари, ўқитувчилари, студентларидан иборат агитбригада КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорини меҳнаткашлар орасида пропаганда қилиш мақсадида ҳафтанинг икки кунини область колхоз ва совхозларида ўтказмоқдалар. Ҳозиргача агитбригада Хўжаобод районидаги «Ўзбекистон», «Коммуна», Пахтаобод районидаги «Правда». Охунбобоев номли, Балиқчи районидаги Киров номли, Куйбишев номли ва бошқа қатор колхозларда бўлиб, ўндан ортиқ лекция ўқилди, кинокартиналар намойиш этилди.

Н. ИНОҚОВ.

ЧОРВАДОРЛАР УЧУН

Новгород — Волинскда тайёрланган чорва озуқасини майдалайдиган кўчма механизмни республикамиз чорвадорлари ҳам яхши биладилар.

Яқинда завод коллективи Фарғона ва Бухоро область чорвадорларига яна 175 та мана шундай озуқа майдалайдиган ва ем-хашак йиғимида ишлатиладиган мосламалари жўнатди.

И. КРЕЙНИС.

САНЪАТКОРЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ИСТЕЪДОД ЖИЛОСИ

Опера санъатнинг энг мураккаб ва қийин, энг эмоционал ва сеҳрли тури саналади. Актёр-хонанда, унинг овози, нафаси ва маҳоратини эса опера асарининг жони ва руҳи дейиш мумкин. Ана шундай қатор-қатор операларга маълум жон бахшида этган санъаткорларимиздан бири Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, моҳир педагог, коммунист-ижодкор Асад Ваҳобович Азимовдир.

1953 йилда ёш санъаткор А. Азимов Бухарестда ўтказилган IV Жаҳон фестивалининг лауреати сифатида Биринчи даражали диплом ва Олтин медаль билан мукофотланди. Шу йили у Москва давлат консерваторияси қошидаги ўқув театрида Мейтуснинг «Ёш гвардия» операсида Олег Кошевой партиясини ижро этиб, устозлари олқишини олди. Бутуниттифоқ театрларидан сараланган ёш вокалистлар сафида Австрия ва Венгрия бўйлаб қилинган сафардан муваффақият билан қайтди. Яна шу йили у Москва давлат консерваториясини муваффақиятли тугаллаб, Алишер Навоий номли Ўзбек Давлат опера ва балет театрига қабул қилинди.

Ниҳоят, яна ўша 1953 йили А. Азимов Навоий театрида икки буюк санъаткор — А. С. Пушкин ва П. И. Чайковскийлар даҳосининг улкан маҳсули бўлмиш «Евгений Онегин» операсидаги Ленский партиясини муваффақият билан дебют сифатида ижро этади. Ёш хонанда бу партиядаги ҳар бир мусиқий жумлани вокал имкониятларининг барча нозикликларини истифода қилгани ҳолда катта артистик маҳорат билан талқин қилади. Хонанда кейинчалик ҳам бу партия устида тинмай изланишлар олиб бордики, натижада актёрнинг энг севимли партияси бўлиб қолди.

Бу ютуқларга Асад Азимов осонликча эришган эмас, албатта. У Москва давлат консерваториясида машҳур педагог Д. И. Тонский классида таҳсил олди. Бу йиллар А. Азимов учун ғоят масъулиятли, ниҳоятда фойдали меҳнат йиллари эди. У опера хонандаси сифатида овозни эркин бера билиш сирларини эгаллашга, специфик вокал техникаси воситаси билан оҳангдорлигини гоҳ пасайтириш, гоҳо эса уни ёрқин кўрсата билиш, унинг тембри ва рангини тараннум этиш каби санъатларни эгаллашга интилади.

Навоий номли театрга келгандан буён Асад Азимов рус ва Европа классик, ўзбек ҳамда рус совет операларида қирққа яқин етакчи партияларни ижро этди. Мусоргскийнинг «Борис Годунов»идаги Юродивий-Девона, Вердининг «Травиата»сидаги Альфред, Пуччинининг «Богема»сидаги Рудольф, Даргомижскийнинг «Русалка»сидаги Князь, Бородиннинг «Князь Игорь»идаги Владимир Игоревич, Ашрафийнинг «Бўрон»идаги Жўра ва солдат Железнев, Глиэр ва Содиқовларнинг «Лайли ва Мажнун»идаги Ибн-Салом, Жалилов ва Бровцинларнинг «Тоҳир ва Зуҳра»сидаги Тоҳир ва бошқа қатор партиялар шулар жумласидандир.

Санъаткор овозининг тиниқлиги, айниқса, Йўлчи (Ҳамроев, «Зулматдан зиё») партияси ижросида кўринади. Зероки, бу партия зиммасига юклатилган вокал образ кўпроқ мусиқий ёрқинлик ва таъсирчанликни тақозо қилар, мард курашчи ва мулойим қалбли ошиқ йигит қиёфасини асосан ана шулар белгилаб бериши керак.

Артист 1961 йилдан буён педагоглик ҳам қилиб келади. У А. Островский номидаги Тошкент театр ва рассомлик санъати институтида (бир мунча муддат консерваторияда ҳам) вокал классини бошқарди. 1975 йилдан эса вокал кафедрасини бошқариб келмоқда. Ўзига бениҳоя талабчан бўлган санъаткор шогирдларини ҳам худди ана шундай талабчанлик, айни чоғда меҳрибонлик билан тарбия қилмоқда. Унинг шогирдлари республикамизнинг деярли барча театрларида ишламоқдалар.

А. Азимов ҳам ижрочи, ҳам педагог сифатида опера санъати кадрларини тайёрлаш ҳақида ҳамиша бош қотиради. Махсус олий ўқув юртларида вокал дарси бўйича кенг программа жорий қилиш, вокал педагогикага хос интуиция ва профессионал маҳорат билан овоз турларини тўғри белгилаш ҳамда ана шу овоз хусусиятларига мос келадиган опера репертуари асосида тарбиялаш ишини янада яхшилаш каби масалалар ҳақида ўйлайди.

С. ҒАНИЕВА.

Суратда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Асад Азимов «Шоир қалби» операсида Фурқат ролида.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ГАЗЕТХОНЛАР ИЛТИМОСИГА КЎРА

ГЎЗАЛЛИК ВА СОҒЛИК НАФОСАТИ

Тиш организмдаги барча органлар каби инсоннинг ҳаёт фаолиятида муҳим ўрин тутади. Чунончи, озиқ-овқат олдинги тишлар ёрдами билан узиб олиниб, ён тишларда чайналади. Овқат чайналганда сўлак безлари ҳаракатга келади. Бу майдаланаётган озиқ-моддаларни намлаб ютишни қулайлаштириш билан бирга, ўз таркибидаги лизоцим моддаси билан оғиздаги микробларни ўлдиради. Сўлак таркибида овқат ҳазм қилувчи ферментлар бўлиб, овқат таркибидаги крахмал оддий шакарга парчаланади. Агар чайнов тишлари касал ёки тушиб кетган бўлса, овқат оғизда яхши майдаланмайди. Натижада овқат меъдада узоқ вақт туриб қолади. Меъдада яхши ҳазм бўлмаган овқат ичакда яхши сўрилмайди. Натижада нажас билан организмдан ташқарига чиқиб кетади. Овқат моддаларининг меъдада узоқ туриб қолиши меъда касаллигига, киши иштаҳасининг пасайишига ва озиб кетишига олиб келади.

Тишнинг бирортаси оғриб қолгудай бўлса, дарҳол врачга мурожаат қилиш, унинг кўрсатмаларини пухта бажариш керак. Ҳар бир тишнинг ўз вазифаси бўлиб, улардан бирортасининг тушиб кетиши қўшни тишга қўшимча вазифа юклайди.

Тишнинг соғлом бўлиши саломатлик учун жуда муҳим. «Кўп чайнасанг, кўп яшайсан», «касаллик оғиздан киради» деб бежиз айтилмаган. Овқат тишлар билан яхши, шошмасдан чайналса, сўлак кўп ажралади. Натижада ютилган луқма яхши ҳазм бўлади. «Яхши чайналган — ярим ҳазм бўлганидир» деб халқ тўғри айтган. Яхши чайнаш учун бақувват тишлар лозим. Агар бу тишлар бўлмаса-чи, унда улар ўрнини сунъий тишлар билан тўлдиришдан бошқа илож қолмайди.

Табиий тишларнинг айримлари тушиб кетиши натижасида қолганлари ҳам аста-секин қимирлаб қолади. Тиш қаторидаги камтикликка қараб оғади, қарама-қаршилари эса шу нуқсонга қараб ўсади. Натижада тиш қаторларида майруғлик, яъни қийшиқ-қинғирлик пайдо бўлади. Юзнинг юмшоқ тўқималарида ҳам ўзига хос ўзгаришлар — ажинлар содир бўлади. Одам ёшига нисбатан қари кўринади. Демак, инсоннинг ташқи қиёфасини яхшилаш, қолган тишларни шикастланишдан сақлаш ва овқат чайнаш жараёнининг тўла бўлиши учун тиш протезларидан фойдаланиш зарур.

Тиш протезлари фақат медицина кўрсатмалари бўйича тайёрланади. Бундай пайтда врач бемор оғзида қолган табиий тишлар, милкнинг ҳолатига қарама-қарши тишларнинг мустаҳкамлигига аҳамият беради. Айрим беморлар медицина кўрсатмаларини тушунмай, ўзларига маъқул бўлган протезни қўйиб беришни қатъий талаб қиладилар. Ваҳолонки, бундай протез фойда ўрнига тиш-жағ системасининг шикастланишига олиб келади.

Тиш протезларининг қандай тузилишга эга бўлиши беморнинг кўрсатмасига биноан эмас, врачнинг кўрсатмасига мувофиқ аниқланади. Тиш протезлари бир неча тузилишга эга бўлади, табиий тишларга тайёрланувчи кўприксимон протезлар, милк устига қўйилувчи пластинкали протезлар, ҳам табиий тишларга, ҳам милкларга таянувчи ёйсимон протезлар. Тиш протезлар оғиз бўшлиғида мустаҳкамланиши бўйича олиб қўйиладиган ва олиб қўйилмайдиган турларга бўлинади. Кўпинча касаллар олиб қўйилмайдиган протезларни афзал кўрадилар.

Тиш протезларини металлдан, пластмассадан, чинни (фарфор)дан тайёрланади. Нима сабабдан кўпчилик беморлар металлдан, айниқса, олтиндан протез тайёрлашни талаб қиладилар? Бу бизнинг фикримизча, кишига ҳусн бермайди. Кишида табиий кўринишни сақлаб қолиш тиш қаторларининг бутунлигини тиклашда чинни ва пластмассадан кўпроқ фойдаланиш мақсадга мувофиқ. Металлдан тайёрланадиган тишлар — қопламалар жағнинг ён орқа қисмида бўлса кулганда, гапирганда кўринмайди. Баъзилар қандай қилиб бўлса-да олтиндан тиш қўйдирмоқчи бўладилар. Бу мутлақо нотўғри.

Олиб қўйилувчи протезлар нимага асосланиб мустаҳкамланади? Буни беморлар ҳар доим қизиқиб сўрашади. Маълумки, иккита силлиқ ойна юзаси намлаб бир-бирига ёпиштирилса, уларни ажратиш жуда қийин. Худди шунингдек, тиш протезининг пластинкаси тишнинг милк қаватига мослаб аниқ тўғри тайёрланган бўлса бундай протез милкка жуда ёпишиб туради. Одатда янги қўйилган тиш протези киши оғзида ўнғайсизлик туғдиради. Лекин бу ҳолат узоққа чўзилмайди, аста-секин киши протезга ўрганиб кетади. Шуни ҳам айтиб ўтиш зарурки, олиб қўйиладиган протезга ўрганиш олинмайдиганига нисбатан бир неча марта қийин, бундай протезларни таққан беморларнинг айримларида кўнгил айнаш, қусиш ёки милкнинг ўзгариши каби ҳолатлар бўлиши мумкин. Врач протездаги кўриниб турган нуқсонларни дарҳол тўғрилайди.

Сунъий тишларни протезга яхшилаб ўрнатиш анча мураккаб иш бўлиб, бунда беморларнинг актив қатнашиши талаб қилинади. Янги тайёрланган тиш протезини бемор оғзига тақиб, врач унга протездан фойдаланиш қоидаларини тушунтиради.

Тиш протези қўйдириш учун аввало оғиз бўшлиғини соғломлаштириш лозим. Тиш илдизларини ва даволаб бўлмайдиган тишларни олдириш, имкони бор тишларни даволаш зарур. Тиш илдизлари устига протез тайёрлаб бўлмайди. Чунки, бундай протез милкка текис бир хил тегиб турмайди. Тиш илдизларига қоплама тайёрлаш тавсия этилмайди, бунинг учун яхши даволанган соғлом тиш бўлмоғи керак. Агар тишлар олинган бўлса, улар ўрнини сунъий тишлар билан тўлдириш зарур. Тиш протезлари фақат косметик нуқтаи назардан эмас, балки овқатни тўлиқ чайнаш, нутқни тиклаш ва тиш қаторларининг кейинчалик бузилиши олдини олиш мақсадида ҳам қўйилади.

Тишларни даволаш ва тиш протезларини қўйиш қадим замонлардан маълум. Ҳозирги замонавий медицина тараққиёти натижасида тиш касалликлари мутлақо оғриқсиз даволаняпти. Шунинг учун ҳар бир киши тиши оғримаса-да, йилига икки марта врач кўригидан ўтиб туриши лозим.

К. МАЛИКОВ, доцент.
Д. АЛИМБОЕВ, врач.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

БОЛГАРИЯЛИК ҚЎШИҚЧИ

Болгария Халқ Республикаси юксак истеъдодли вокалчи қўшиқчилар мамлакати ҳисобланади. Жаҳон ва мамлакатимиз санъат мухлислари болгариялик опера саҳнаси усталарини яхши билишади. Улар орасида ўз санъати билан опера шинавандаларини ҳушнуд этиб келаётган София халқ опера театрининг етакчи солисти Бойко Косева ҳам бор.

Болгариялик вокалчининг номи мамлакатимиз санъат мухлисларига яхши таниш. У бир неча маротаба мамлакатимизга ташриф буюриб, ўзининг серқирра санъати билан хушнуд этган эди. Унинг Италия, Франция, Бельгия, Чехословакия, Греция бўйлаб қилган сафарлари муваффақият билан ўтди.

Истеъдодли қўшиқчи Бойко Косева София консерваториясини тугатгач, Варна опера театрига йўлланма олади. Кейинчалик эса София халқ опера театрига ишга ўтиб, ўз маҳоратини намойиш эта бошлайди.

Шу кунларда пойтахтимизга ташриф буюрган болгариялик хонанда Бойко Косеванинг гастроллари муваффақиятли давом этмоқда. Опера шинавандаларига унинг ижросида Вердининг «Аида» операсидаги Амнерис, «Дон Кихот» операсидаги Эболи партияси жуда манзур бўлмоқда.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Гимнастика. 10.30 — **Сенсиз дунё қоронғи** (бадиий фильм). 11.55 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 12.55 — Концерт. 16.00 — **Владимир Ульянов.** (ҳужжатли фильм). 16.30 — **Темир оқим** (бадиий фильм). 18.15 — Горпчилар қаердасиз! 19.00 — **Янгиликлар.** 19.15 — Фан оламида. 19.45 — Оила тарихи (кўп серияли телевизион спектакль. 2-боб). 20.40 — **Спортлото.** 20.50 — Бизнинг биография — 1941 йил. 22.00 — **«Вақт».** 22.40 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 23.10 — «Олтин нота». 00.05 — **Янгиликлар.**

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Болалар учун фильм. 11.40 — «Қирол Пиф-паф» (телеспектакль). 13.05 — **Милтиқли киши** (бадиий фильм). 18.30 — Пионерлар Бутуниттифоқ маршида. 19.00 — **Мусобақа туфайли туғилган.** 19.30 — **Миллионлар ленинча университети.** 19.45 — **Ахборот.** 20.00 — **Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига.** (Премьералар, дебютлар, учрашувлар). 20.40 — **«Буюк қалб эгаси»** (ўзбек шоирларининг шеърлари асосида композиция). 21.00 — **Ахборот.** 21.20 — Ёшлар ижоди. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — Ғалла ризқ-рўзимиз. 22.45 — **Оқибат** (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.20 — **Жулдир шинелли чол** (бадиий фильм). 20.00 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 20.30 — **Янгиликлар.** 20.50 — Тошкент ва тошкентликлар. 21.20 — Бутуниттифоқ баҳорги кўча ҳаракати хавфсизлиги кўриги олдидан. 21.40 — Химия.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА: 8.30 — **Бобир ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар.** 9.30 — Ўзбек эстрадаси артистларининг концерти. 11.15 — «Бригадага коммунист раҳбарлик қилади» (радиоочерк). 11.30 — «Сиз ёқтирган қўшиқлар». 12.10 — **Ўзбекистон индустриальний.** 13.00 — Жамоатчи мухбирлар ёзадилар. 13.30 — М. Лукач ва С. Захаров куйлайди. 14.00 — 24 минг тонна пилла учун. 16.10 — Иттифоқчи республикалар радиофестивали. Эфирда — Тожикистон ССР. 18.30 — **Спорт эшиттириши.** 19.00 — **Миллионлар ленинча университети** (Москва). 20.20 — **Талабларингизни бажо келтирамиз** (концерт). 21.00 — Республика санъат усталарининг концерти. 22.00 — **Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт.** 22.30 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 22.40 — **«Шеърият билан учрашув».** Ҳ. Шарипов. 23.15 — Дам олиш концерти.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕРМИЗ ШАҲРИДА

23—24 АПРЕЛДА

1977 ЙИЛГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИНИНГ ИККИНЧИ ЧИҚАРИЛИШИ БЎЙИЧА

ГОСТРУДСБЕРКАССЫ СССР

ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ

ТИРАЖДА «МОСКВИЧ-412», «ЖИГУЛИ-2101», «ЗАПОРОЖЕЦ» АВТОМАШИНАЛАРИ, КЎП МИҚДОРДА АРАВАЧАЛИ МОТОЦИКЛЛАР, ХОЛОДИЛЬНИКЛАР, ГИЛАМЛАР, ГИЛАМ ПОЕНДОЗЛАР ҲАМДА ПУЛ ЮТУҚЛАРИ ЎЙНАЛАДИ.

ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТЛАРИНИ СОТИБ ОЛИНГ ВА ЮТУҚЛАР ТИРАЖИДА ҚАТНАШИНГ!

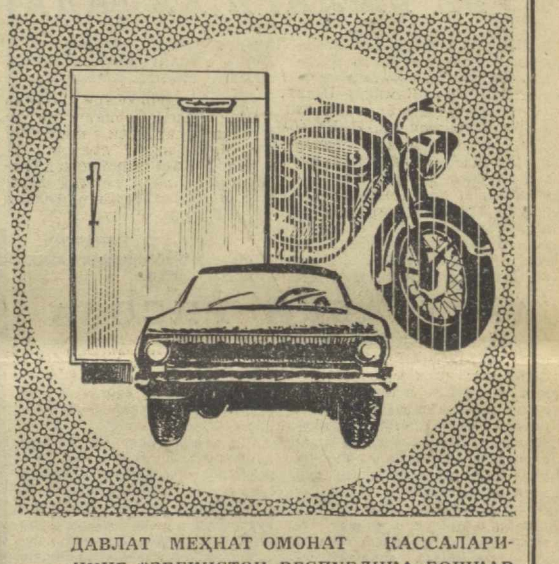

ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА БОШҚАРМАСИ.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — дунёда ягона лилипутлар ревюси иштирокида МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ (19.30).

●

«СРЕДАЗТРАНССТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ

ЎҚУВ ПУНКТИ

қуйидаги мутахассисликларни тайёрлаш бўйича

КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

СУВОҚЧИЛАР, ДУРАДГОРЛАР, ЙЎЛ МОНТЕРЛАРИ. Ўқиш муддати — 4 ой. 16 ва ундан катта ёшдаги йигит-қизлар қабул қилинади;

ҒИШТ ТЕРУВЧИ-МОНТАЖЧИЛАР. Ўқиш муддати — 4 ой. 18 ва ундан катта ёшдаги йигитлар қабул қилинади.

ШОФЕРЛАР. Ўқиш муддати — 5 ой. 18 ва ўндан катта ёшдаги йигитлар қабул қилинади.

ЎҚУВЧИЛАРГА ҲАР ОЙДА 76 СЎМДАН СТИПЕНДИЯ БЕРИЛАДИ. ЁЛҒИЗ КИШИЛАР ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Курсларни тугатганлар трестнинг қурилиш ташкилотларига ишга юбориладилар.

ОТПУСКА ДАВРИДА ИШЧИЛАР 2 ТА БЕПУЛ ТЕМИР ЙЎЛ БИЛЕТИ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Меҳнат шароити, иш ҳақи ва ўқишни яна давом эттириш каби тўла маълумотлар олиш учун ўқув пунктига мурожаат этилади.

КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҲАР ОЙДА ЎТКАЗИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри-105, Манжара кўчаси, 175-уй, 3-корпус (55-автобус ва 12-трамвайнинг «2-Сарикульская кўчаси» бекати). Телефонлар: 91-29-57, 91-29-87.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 20/IV да **Оққуш кўли** 22/IV да **Спартак.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20/IV да **Гулбаҳор қани?**, 21/IV да **Жоним фидо.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/IV да **Ишқ қурбонлари** (19.00), 21/IV да **Ун саккиз ёшлигим** (19.00).

Кино

Тоғ қизи — «ЧАЙКА», «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), ҲАМЗА номли (14, 16, 18, 20.00).

Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими (3, 4 серия) — «ВОСТОК», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Табассум қил, тенгдош! — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Кичик сержант — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Сен менинг қўшиғимсан — «ТИНЧЛИК» (13, 15, 17, 19, 21.00).

Республика телевидение студияси коллективи адабий-драматик кўрсатувлар бош редакциясининг режиссёри Т. Ҳамидовга опаси

Қизлархон ҲАМИДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ректорати ва жамоат ташкилотлари сиёсий иқтисод кафедрасининг мудири А. Н. Носировга укаси

Саидҳожи МИРУСМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 • ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142

Р. 03319. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. — 91.